DE TOVERY ZONDER TOVERY,

BLYSPEL.

Te AMSTELDAM,

By de Erfgen: van J: *Lescailje*, op de Middeldam, op de hoek van de Vischmarkt, 1696.

Met Privilegie.

AAN DEN

Wel-Edele gebooren Heere

De Heere en Mr.

ADRIAAN vander GOES,

Heere van Naters, &c. &c. &c.

MYN HEER,

DE hooge achtinge die U Ed: voor de Dichtkunst heeft, geeft my de vrymoedigheid dit Blyspel U Ed: op te draagen: het is waar, dat U Ed: een hoogdraavende stoffe beter zoude behaagen; maar het gebeurd ook wel, dat men, in een vrolyke luim zynde,

 be-

behaagen in een vermaak'lyk Blyſpel vind. Ik hoope, dat my dit geluk te beurt zal vallen, en dat ik mag blyven,

Wel-Edele gebooren Heere,

U Edts: Dienſtwillige Dienaar

JOHAN van MEEK'REN.

Co-

Copye van de Privilegie.

DE Staten van Holland ende Westvriesland doen te weten, alsoo ons vertoont is by de Regenten van het Burger Weeshuys ende Oude Mannenhuys der Stad Amsterdam, en, in die qualiteyt, te samen eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouburg aldaar, dat sy, Supplianten, sedert eenige Jaren hebbende gejouisseert van onsen Octroye of Privilegie van dato 21 Mai 1699. waar by wy aan hen Supplianten, in hun qualityt hadden gelieven te consenteren, accorderen ende Octroyeren, dat sy, gedurende den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaren, de Wercken, die doenmaals ten dienste van het Tooneel reets gedruckt waren, ende, van tyd tot tyd, nog vorder in het ligt gebracht, ende ten Tooneele gevoert soude werden, alleen soude mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkopen, nu ondervonden, dat de Jaren, by het voorgemelde ons Octroy of Privilegie genaamt, op den 21 deezer Maand Mai was komen te expireren; ende dewyl de Supplianten ten meesten dienste van de Schouburg, (waar van hunne respective Godshuysen onder andere mede moesten werden gesubcenteert,) de voorgemelde Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, die reets gedruckt en ten Toneele gevoert waaren, of in het toekomende gedruckt, en ten Toneele gevoert soude mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheenen, souden blyven drukken, doen drukken, uytgeven en verkopen, ten eynde de selve Wercken, door het nadrucken van andere, haer luyster, soo in taal, als spelkonst, niet mogten komen te verliesen, dog dat sulks aan hen Supplianten, na de expiratie van het bovengemelde ons Octroy, en sulks na den 21 Mai deezes Jaars 1714. niet gepermitteert soude wesen, soo vonden sy Supplianten hun genootsaakt sig te keeren tot ons, onderdanig versoekende, dat wy aan hen Supplianten, in hare bovengemelde qualiteyt, geliefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Octroy of Privilegie, omme de voorsz. Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als andere, reets gemaakt en ten Tooneele gevoert, en als nog in het ligt te brengen ende ten Tooneele te voeren, den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaren, alleen te mogen drukken en verkopen, of te doen drukken en verkopen, met verbod aan allen andere op seeckere hoge penen, by ons daar tegen te statueeren in communi forma; So is 't dat wy de saacke, ende 't voorsz. versoek overgemerckt hebbende, ende genegen wesende, ter bede van de Supplianten, uyt onse rechte wetenschap, Souveraine magt en authoriteyt, deselve Supplianten geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen ende octroyeren, haar by deezen, dat sy, geduurende den tyd van vyftien eerst agter een volgende jaaren de voorsz. Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als andere, reets gemaakt ende ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen, ende ten Tooneele te voeren; binnen de voorsz. onze

Lan-

Landen alleen ſullen, by continuatie, mogen drucken, doen drukken, uytgeven en verkopen, verbiedende daerom allen en een ygelyk, de voorſz. Wercken, in 't geheel ofte ten deele, naar te drukken, ofte, elders naargedruckt, binnen den ſelven onſen lande te brengen, uyt te geven, ofte verkopen, op de verbeurte van alle de naargedruckte, ingebragte, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie honderd guldens, daar en boven, te verbeuren, te appliceren een darde part voor den Officier, die de calangie doen ſal, een darde part voor den Armen der Plaatſen daar 't caſus voorvallen ſal, ende het reſterende darde part voor de Supplianten, alles in dien verſtande, dat wy de Supplianten met deſen onſen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare ſchade door het nadrukken van de voorſz. Wercken, daar door in geenigen deele verſtaan den inhoude van dien te authoriſeren, ofte te advouëren, ende, veel min de ſelve onder onſe Protextie en de beſcherminge eenigh meerder credit, aanſien, of reputatie te geven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks ſoude influëren, alle het ſelve tot haren laſte ſullen gehouden weſen te verantwoorden, tot dien eynde wel expreſſelijk begeerende, dat by aldien ſy deſe onſe Octroye, voor de voorſz. Wercken ſullen willen ſtellen, daar van geen geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie ſullen mogen maken, nemaar gehouden ſullen weſen het ſelve Octroy in 't geheel, en ſonder eenige Omiſſie, daar voor te drukken, ofte te doen drukken, ende dat ſy gehouden ſullen ſyn een exemplaer van de voorſz. Wercken, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliotheecq van onſe Univerſiteyt tot Leyden, ende daar van behoorlyk te doen blyken, alles op pene van het effect van dien te verlieſen, ende ten eynde de Supplianten deſen onſen Octroye ende conſente mogen genieten als naar behooren, laſten wy allen ende een ygelyk, die 't aangaan mag, dat ſy de Supplianten van den inhoude van deſen doen laſten ende gedogen, ruſtelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruycken, ceſſerende alle belet ter contrarie gedaan. Gedaan in den Hage, onder onſen grote Zegele, hier aan doen hangen op den drie en twintigſten Mai, in 't Jaer onſes Heer en Zaligmakers, ſeventien honderd en veertien.

A. HEINSIUS.

Ter ordonnantie van de Staten

SIMON VAN BEAUMONT.

De Regenten van het Wees-en Oude Mannenhuis hebben, in haar voorſz. qualiteit, het recht van deze Privilegie vergund aan de Erfgen. van J. LESCAILJE EN DIRK RANK, voor al de Treur-Bly-en Kluchtſpeelen, die by haar, ten dienſt van de Schouwburg, reeds zyn gedrukt.

In Amſteldam, den 26. Mai, 1714.

TOVERY
ZONDER
TOVERY.

EERSTE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.
ANZELMUS, ASTOLFUS.

ANZELMUS.

At groot geluk komt gy voor and'ren te genieten,
Die 't eenzaam leeven niet mishaagd, of kan verdrieten,
Maar, buiten 't hoffelyk gewoel, een ruſt gebeurd,
Die ik heb nimmermeêr in hoovelings beſpeurd.

ASTOLFUS.

Als ik haar derven moeſt die 'k lang zo teêr beminden,
Zo koſt ik in het Hof geen meêr behaagen vinden,
Gelyk ik eertyds had gedaan; 'k verliet, met vreugd,
De dert'le weelden, en de wellust van myn jeugd,
Om hier in deze plaats myn overige daagen,
Wanhoopend weezende, met zuchten en met klaagen,
Te ſlyten, dat de tyd verzacht heeft en gebluſt.
My was niets overig gebleeven, dan een luſt
Tot weetenſchappen, 'k dacht niet langer om 't beminnen,
Ik wierd naauwkeurig, en van opgetoogen zinnen,
Ja, brande van begeerte, om myn verrukte geeſt
Te dringen in 't geheim des hemels; dit 's geweeſt
Het eenigſte dat my, dus eenzaam, kon bekooren;

Waarom ik zuchten zou als ik die drift moest smooren;
Want hier in, dunkt my, dat alleen myn vreugd bestaat,
Waar in ik leeven wil, en sterven, 't gaat, hoe 't gaat.
'k Moest daarom deze plaats, hoe slecht zy is, waardeeren;
Om dat ik niet alleen myn wenschen en begeeren
Genieten mag, in rust en stilheid, en my vind
Voor overlast beschermd, van vyand en van vrind;
Maar dat ik hier myn smart en kwelling kan verkloeken.
Zeer dikwils komen my myn vrienden hier bezoeken,
Die, niet zo dra zy hier een weinig zyn geweest,
Straks ruimte vinden in haar rusteloozе geest,
En zien, schoon dat het Hof haar rust schynt te belooven,
Dat deze zoete rust haar rust streefd ver te booven.
Dit is 't vermaak 't geen zy steets vinden hier by my;
Terwyl ik midd'lerwyl, verdacht van Tovery,
Veel vreemde wonderen weet voor den dag te haalen.
Zy staan verbaast, wanneer dat opgepropte schaalen
Met schoone vruchten, daar de waas en dauw op speeld,
Schoon 't in de winter is, een zomertyd verbeeld,
Die ik met zorg en kunst heb weeten te bewaaren,
En my niet min vermaakt als haar; dewyl ik gaeren
Haar door die zeldzaamheid verrast zie, en dat zy
Gelooven niets te zien als enk'le tovery,
En, 't geen natuurlyk is, aanzien voor wonderheden;
Ja, dat myn magt is onbepaald en buiten reden.
Maar 't slechte volk geloofd, hoewel met onverstand,
Dat ik een kunst kan daar men menschen om verbrand.

ANZELMUS.

Ja wel, myn Heer, ik zelfs heb nooit uw doen begreepen,
U ziende in alle ding geleerd, ja, zo deursleepen,
Dat ik heb waarelyk geloofd, vergeef het my,
Dat ik het zeg, dat al uw doen was tovery.

ASTOLFUS.

Een indruk, zulk een slag van menschen aangebooren,
Die in een zotte drift van hunne dwaasheid smooren,
En, zonder dat zy haar gezigt van de aarde slaan,
Niet weeten wat het is in de eed'le Ry te staan

Van hen, die zyn volleerd in 's Hemels loop en Starren.
Die 't dan voor duivelskunst aanzien, zyn immers narren
Want zou 't vermoogen der natuur zo groot van kracht
Niet weezen, dat zy zich zou moeten van een magt
Van schyn behelpen, als met teekenen en tallen?
Men doed die wel, maar 't is der dwaazen welgevallen.
De Sterrenhemel, die van god'lyk vuur steeds blaakt,
Heeft in het tegendeel ons zulks bekend gemaakt,
't Geen wy het domme volk voorzeggen en verklaaren
Wat weêr, wat wind, dat ons in 't kort zal wedervaaren,
Dat, bygeloovig met een enkel misverstand,
Dit niet begrypen of bezeffen konnen, want
Haar klein begrip, welk is gebouwd op achterdenken,
Doed haar gelooven, dat de Hel, op myne wenken,
Meêr dan de Hemel staat bereid, en dat myn magt
Niet te bepaalen is door enk'le toverkracht.
Dit slecht vermoeden heeft een yder ingezoogen;
Te meêr, dewyl ik hier van jongs ben opgetoogen,
Vermits dat Luik is myne, ook uw geboortestad,
En dat een yder my heeft lang gekend gehad,
Zo wil men kwanzuis van myn toveryen spreeken.
Maar 'k lach 'er om, en acht die praatjes voor gebreeken.
'k Leeve in myn eenzaamheid gerust, myn waarde vrind;
Hoewel myn zorg nu wil dat gy uw bystand vind.

ANZELMUS.

Uw magt is groot, 't is waar, maar nochtans moet zy wyken
Voor 't hulp'loos ongeval, waar voor ik moet bezwyken.
Gy weet dat op die tyd, wanneer wy by Fleury
Geen voordeel hadden, met wat dolle razerny
De Franschen woedende, ik ook wierd van haar gevangen;
'k Heb tot Vincennes niet dan alle ramp ontfangen,
Daar ik gebragt wierd, en nu twee jaar achter een,
Door ziekte en ongemak zo ver wierd afgestreên,
Dat my die hoop alleen was overig gebleeven,
Dat myn gevankenis zou einden met myn leeven.
Inmiddels kwam my daar ter ooren, dat de magt
Van Vrankryk voor de stad van Luik reeds was gebragt;

En ook met eenen, dat het weder was verlaaten;
Gy wierd in 't korte van de moedwil der ſoldaaten,
En ik, met een, uit myn gevankenis verloſt;
Maar wat voor traanen my myn vrydom heeft gekoſt,
Is onbedenkelyk, dewyle ik kwam te hooren,
Weêrkoomende, hoe ik myn dochter heb verlooren,
Die ik beminde, met een overteed're zucht,
Door een rampzaalig eind; denk eens hoe dit gerucht
My overviel, en met wat doodelyke ſmerte
Dit in myn ooren klonk, en trof tot in het herte:
Maar, hebbende hier van de waarheid niet met een
Volkome zeekerheid, ſtelde ik my niet te vreên,
Voor dat ik, met een drift van dolheid aangedreeven,
Wierd in dees plaats gevoerd, om voor uw oogen 't leeven
Te laaten; maar zo dra 'k bemerkte uw groot vernuft,
En dat gy, door een ſtreek van wysheid, myn verſuft
En ganſch verſlaagen geeſt een hoop wiſt in te drukken,
Zo zweeg ik. geef my raad in zo veel ongelukken.
Gy weet veel, maar, helaas! 't is verre daar van daan,
Dat gy myn dochter uit het graf kund op doen ſtaan.

ASTOLFUS.

Hoe groot myn kennis is, 'k weet zulks niet uit te werken;
Maar niettemin, ik wil u helpen en verſterken.
Een jongen Edeling, die by my t'huis legt, zal
U trooſten kunnen, als getuigen van 't geval
Uws dochters; hoor hem, en hy zal uw bitt're klagten
En ſmerte met een woord verzoeten en verzachten.
Daar is hy.

ANZELMUS.

Hemel! wat beſchouw ik?

TWEEDE TOONEEL.

LEONORE *in mans kleederen*, ASTOLFUS, ANZELMUS.

ASTOLFUS *hem Leonore aanbiedende.*

Een gezicht
Dat, zo bekoorlyk, u tot alle vreugd verpligt,

Ja,

Ja, u verrukkende, zal uwe traanen droogen.

ANZELMUS.

Is't ook een ſpook, Aſtolf, gebruikt gy uw vermoogen?
Want zie ik onder dit vermomſel niet myn kind?
Of zou't wel moog'lyk zyn dat zy noch leefd, myn vrind?

LEONORE.

Ja, twyffeld niet, myn Heer, gy ziet my in het leeven,
Ik heb die rampſpoed niet te boven kunnen ſtreeven.
De Dood heeft my geſpaard, den Hemel die gehengd,
Dat myne daagen met myn rampen zyn verlengd.
Ei! ſtort geen traanen uit voor my, die heeft misdreeven,
Of mag ik hoopen dat gy zult myn ſchuld vergeeven?
'k Val voor uw voeten.

ANZELMUS *haar opheffende en omhelzende.*

Ach, myn waarde Leonoor!
Dat ik uw ſchuld in myn omhelzingen verſmoor.
Gelukkig uur, dat ik u zie! 'k ben uitgelaaten,
Myn kind, gy leefd dan? ach! myn vreugd is boven maaten.
Ik ken uw deugd, en ver dat ik u ſchuldig acht,
Ken ik u vry, en houde u nergens van verdacht.

ASTOLFUS.

Geloof, myn Heer, haar deugd die is zo uitgeleezen,
Dat zy u aangenaam, ja waardiger zal weezen,
Als zy haar ongeval verhaald. 'k heb toegeſtaan,
Om redenen dat zy aldus vermomd zou gaan.
Ik waak voor haar, en zal ſteets zorge voor haar draagen,
Dewyl haar ongeluk is waardig te beklaagen.

ANZELMUS.

'k Verwacht met ongeduld 't verhaal van haar geval.

LEONORE.

Het is een noodlot dat u weinig trooſten zal;
De grootheid van myn ramp is naauw'lyks uit te drukken,
'k Moet rood van ſchaamte zyn, als u myn ongelukken
Ter ooren komen, ach! ik ſchroom te zeggen, dat
Een Trouwelooze heeft dat groot geluk gehad,
Dat hy behaag'lyk was aan my, en myne zinnen
Zo ver bekoorden, toen hy ophield my te minnen,

Dat ik, door wanhoop, my van 't lieve leevenslicht,
En ook met eene van dat trouwloos aangezicht
Bedacht te ontrooven; ſchoon dit opzet was een teken
Van wreedheid, is nochtans hier uit myn min gebleeken.
O ja! 'k beminden hem, en deez' bekentenis,
Die een betuiging van een laffe misdaad is,
Schrikt my wel af om myn geval u te openbaaren;
Maar 'k minde hem oprecht, dit doet me aan u verklaaren
De oprechte waarheid. hoor dan, Heer, na myn verhaal:
Der Franſchen legermagt kwam voor de tweedemaal,
Noch opgeblaazen van haar eerſte Veldvictory,
Voor onze Stad, om ons aan haar verwaande glory
Op te off'ren, en met een te dwingen door haar magt;
Maar 't ſcheen den Hemel, die de hoogmoed ſteeds ver- (acht,
Verydelde hun hoop, en gaf ons kloeke Helden,
Die, tot beſcherming, ons in 't korte weêr herſtelden:
Een, onder allen, van een heerelyk gelaat,
Die munten uit in moed, in ſchoonheid, en in ſtaat,
Alfonzus.... ach! ik ſterf!

ANZELMUS.

Vaar voort, ik kan wel giſſe
Wat hier van zy.

LEONORE.

Gy waard noch in gevankeniſſe,
Als deze Held, alom berucht van trouw en moed,
Wel 't meeſte deed tot ons verloſſing.

ANZELMUS.

Uit wat bloed,
En uit wat Landſchap, en uit welk een Stad geſprooten?

LEONORE.

Van Bruſſel, en bekend van adelyke looten;
Zyn kloekheid onderſteund de glans van zyn geſlacht.
By yder zynde zo beroemd en zo geacht,
Stemde ik hem toe dat hy zyn hart my gaf te pande,
Ik zocht na glory, maar 't gedyde my tot ſchande;
De Ondankb're wiſt my te begoog'len, met een ſchyn
Van eed'le vroomheid; maar hy veinzende te zyn,
Door

Door myn bevalligheid, hoe klein ook van vermoogen,
Verwonnen, wierd ik zelf, door zyn bekoorlyke oogen,
Niet in de ſchyn, maar in oprechtigheid verrukt;
En, ſedert dat de min was in myn hert gedrukt,
En heerſchten over ons, zo heeft men nooit zien minnen,
Uit zulk een zuiv're drift, met hert, met ziel en zinnen,
Zo trouw, zo teder, zo oprecht als my; maar, ach!
Hy wierd ontbooden, en vertrok noch op dien dag,
Wanneer de Franſchman weêr van Luik was opgetoogen,
Een vreemde trek, na't ſcheen, had hem zyn hert bewoogen
Om 't Hof te zien, hy trok, met een byzondre ſpoed,
Na Bruſſel, daar hy van zyn vrinden wierd begroet,
Hy zou weêr keeren, en beloofde wond're dingen;
Maar houdende geen woord, dan in veranderingen,
Nam hy myn hert met zich, en liet my 't zyne niet;
Want ik vernam, dat aan het Hof, tot myn verdriet
En uiterſte bederf, een ſchoonheid was gebooren,
Die de Onſtantvaſtige had weeten te bekooren,
En nieuwe boeijens had geſmeed, waar door zy zou
Voltooid zien haar geluk, en kort'ling zyn zyn vrouw.

ANZELMUS.

O Hemel! waard gy niet gevoelig om die ſchennis?

LEONORE. (nis:

Oordeel eens van myn ſmert, die van myn moed hebt ken-
Een wreede pooging had ik reeds by my gedacht;
Want als de Franſchen weêr verſcheenen, met haar magt,
Op onze grenzen, en op nieuws een vrees ontſtaaken
In 't hart van Luikerland, met branden en met blaaken,
Kwam myn Trouwlooze, door een Vorſtelyk bevel,
Tot ons beſcherming weêr verſchynen, 't gong ons wel,
En volgens hoop; die arm, die hem voorheen verwinnaar
Gemaakt had, was het wel; maar dat hem tot myn minnaar
Verheven had, dat hert was 't niet als 't eertyds was,
't Bleef ongevoelig, als een rots, ſchoon ik een plas
Van traanen ſtorten; ja, in plaats van die te droogen
Door meedelyden, was hy zelfs niet eens bewoogen.
't Gebeurde, by geval, dat hy op zeek're dag

Tot onzent kwam, en dat ik zyn verſmaading zag,
Myn min, in haat verkeerd, had hem zyn dood beſchooren,
Want, aangedreeven door rechtvaarde woede en tooren,
Verzorgde ik my, eer dat men 't zag, van een ſtilet,
Om hem te dooden; maar, helaas! ik ſtond verzet,
Het voorwerp van een nooit verwonne vlam roept weeder
Met haaſt in onze ziel haar oude zucht, die teeder
En onafſcheid'lyk is; 'k ſtond vaardig en gereed
Om my te wreeken van het aangedaane leed;
Maar, ach! ik voelde dat myn hart het wilde weig'ren
Myn hand, ik wierd verbaaſd, 't bloed kwam in 't aanzicht ſteig'ren,
Door een beweeging, die veel teerder was, 'k wierd bleek
Van ſchrik, in 't eind, myn Heer, myn herte dat bezweek
Voor hem; de raazerny dong na myn eigen leeven,
Myn noodlot ſtrafte my door hem geen ſtraf te geeven;
Dus, zonder marren, en van dolheid aangezet,
Zo ſchitterde myn dolk hem in 't gezigt, en met
Een ſteek, die zo gezwind als wreed was, zo doorgriefde
Ik my de borſt, en, als een offerhand der liefde,
Viel ik, bepurperd, aan zyn voeten, dat hem ſpaard
Het leeven, ſchoon hy is die eed'le gift niet waard,
Voldoed het voor zyn ſchuld.

ANZELMUS.

Waar voel ik my vervoeren!
Heeft dit verhaal geen reên om my het hert te ontroeren?

ASTOLFUS.

't Eind is gelukkig, en zal u vertrooſten; 'k vond
My in uw huis, wanneer uw dochter, zo gewond,
In de armen van uw volk geen hulp wou zyn gegeeven,
Want ze achte de eenigſte het einde van haar leeven,
En, ſchoon zy poogde dat te miſſen, door geweld,
Zo heb ik echter dat gemoed te vreên geſteld,
Door myn gebeden en vertrooſting. Ondertuſſchen
Zo vleide ik my, dat ik haar raazerny zou ſuſſen,
En haar geneezen, door myn naarſtigheid en zorg;
Ik boezemde de wraak haar in, en bleef haar borg,

Dat

Dat zy die krygen zou na wensch en na gedachten;
Maar dat zy leeven moest, en ook haar tyd verwachten;
'k Heb, zonder dat men kon myn list bedekken, haar
Hier op myn Plaats gevoerd zo stil als 't mooglyk waar;
Terwyl ik haare dood haar vrienden en haar maagen
Verkondigde; daar na zo wierd een kist gedraagen
Ten graavewaart, die ik, met voorzorg toegeschroefd,
In huis liet brengen, en inmiddels heel bedroefd
Uw vrienden voorsloeg, dat ik waar van die gedachten,
Dat het niet raadzaam was dat men een omgebragten,
Elk een zou laaten zien, maar dat men, om de mond
Van 't volk niet op te doen tot smaalen, maar terstond
Zou voortgaan, om het lyk heel stil na 't graf te brengen,
't Welk ook gelukte; ja, den hemel wou gehengen,
Dat deze myne list aan niemand wierd bewust;
Terwyl uw dochter, op myn zorg, zich hield gerust.
'k Heb, in deze eenzaamheid, zo veel op haar verworven,
Dat haar Trouwlooze in haar gedachten is verstorven,
Zy weet niet meêr van hem, myn Heer, of zo zy al
Denkt om die Snoode, is 't hoe zy zich best wreeken zal.

ANZELMUS.

Schoon 't bloed alreede is in myne aderen bevrooren,
Zo voel ik nochtans dat het kookt, de Schelm zal smooren
In 't zyne, of deez' myn arm zal kracht'loos weezen.

LEONORE.

Staak
Uw gramschap, en beveel aan my alleen de wraak.
Dit kleed, dat my vermomd, baand my de weg tot wreeken,
En, zonder dat gy u komt in gevaar te steeken,
Zo moet het zyn dat ik volkomen zegepraal,
'k Beöog alreeds myn rust, en 't einde van myn kwaal.
Verbeel u eens myn lot; 'k zag niet zo dra myn wonden
Geneezen, of ik heb een nieuwe drift gevonden
Van raazerny, die my de Ondankb're deed versmaân.
'k Zag edelmoediglyk hem met verachting aan,
En, onderneemende 't bederven van zyn liefde,
Wilde ik die Schoonheid zien, die hem zyn hert doorgriefde

Astolfus raade my die voorslag af, hoewel
Ik hem beweegde, dat hy my by Izabel
Aan 't Hof bragt, dus vermomd, of ik haar kon behaagen,
Gelyk ik ook myn dienst aan haar kwam op te draagen,
Dat my vertroosten in het zien van een gezigt,
Dat zo bevallig was, waar 't glinst'ren van een licht
En onstantvastig hert gemak'lyk te bepraaten;
Met weinig Schoonheid, als my over was gelaaten
Van het verdriet, storte ik zo dra geen minneklagt
Voor deze schoonheid, of ik zie myn wensch volbragt,
Vrouw Izabelle liet zich eind'lyk van my schaaken.

ANZELMUS.

Wat vreemder voorval! maar, wat wilt gy verder maaken?

LEONORE.

'k Wil hebben dat dit zal in 't midden van de stad
Uitschaat'ren tot een schand van myn Trouwlooze; dat
Alfonzus Izabel daar ziet, en dat zyn herte,
Om haar lichtvaardige aard, verkwynd van minnesmerte.

ANZELMUS.

Het moet zyn dood zyn, die alleenig my voldoed,
Men moet die snoode daad afwasschen in zyn bloed.
Is die Verrader een kloekmoedige, myn degen
Heeft immers al zo groot zyn roem gehad en zegen,
Als nu de zyne; 't hert zal my zyn tot een stut
In myne zwakheid.

ASTOLFUS.

Gy bespeurd niet hoe onnut
U is de oploopendheid zulke hooge jaaren,
Laat my uw achting door myn zorg alleen bewaaren:
Weet dat ik 't beter met beleid uitvoeren zal.

DER-

DERDE TOONEEL.

KATRYN, LEONORE, ASTOLFUS, ANZELMUS.

KATRYN.

ALfonzus is hier by, Mevrouw.

LEONORE.

Goôn! wat geval
Deed u hem zien, Katryn?

KATRYN.

Ik zal het u verhaalen;
Ik ging, met Izabel, in 't naaste bosje dwaalen,
Dat zo bekoorelyk den reiziger vermaakt;
Wy waaren diep in 't bosch, en in gesprek geraakt,
Wat plaats meêr schaduwryk en schoonder was dan de ander,
Wanneer we, om 't schoonst gezigt noch twistend met malkander,
Drie Ruiters zaagen uit het diepste van het woud
Verschynen; Izabel, die zich met my verstout
Te blyven, vond het goed in schaduw van de blaad'ren
Te schuilen, en wanneer ze allenskens kwamen naad'ren,
Gaf ons nieuwsgierigheid weêr moed om haar zo dicht,
Als 't moog'lyk weezen kon, te zien in 't aangezicht:
Maar wat verbaasdheid overviel ons, als wy zaagen,
Alfonzus aangezicht, voorheen uw welbehaagen;
Vrouw Izabelle strak aan 't vlugten, 'k volg die voet,
Maar wierden beide van Krispyn, zyn knecht, ontmoet,
Die ons vertoonde, door de trekken van zyn weezen,
Wat angst hy had, en hoe zyn hart was vol van vreezen.

LEONORE.

O wederstreevend lot! wat gunst zou my geschiên,
Zo gy de Ondankbare my toestond hier te zien.

ASTOLFUS.

't Is, zonder twyffel, dat de Beijervorst zal zenden,
Tot onze bystand, in deez' Landstreek, van zyn Benden,
Deez'

Deez' plaats verstrekt hun tot een deurgang, wees gerust,
'k Verzeker my, dat gy hem zien zult na uw lust.

LEONORE.

Ach! zo 't kon weezen dat ik hem hier mogt ontmoeten,
Zo zoude ik, in dit kleed, die Snoode gaan begroeten;
Terwyl ik zou zyn hert, door enk'le minnenyd,
Doen barsten, als hy zich van Izabel met spyt
Bejegend ziet: ik bid, myn Heer, wil toch gedoogen,
Dat ik myn list vervolg, en veinze voor uwe oogen.
Ik zie die Schoone daar, die om my zucht met smert.
Wy zyn reeds ondertrouwd, zy noemd my Edelhert.

ANZELMUS.

Kend ge u bedwingen, en haar echter noch behaagen?

LEONORE.

Wat heeft de min my niet geleerd!

VIERDE TOONEEL.

IZABELLE, LEONORE, ANZELMUS, ASTOLFUS, KATRYN.

LEONORE *tot Izabelle.*

IK wil niet vraagen,
Bevallig voorwerp van myn wenschen, wat u let;
Wat noodlot uw vermaak ontroerd, wat u verzet?
Ik kan wel denken dat het zal een voorval weezen,
Dat u onrustig maakt, en my met een doed vreezen,
Zeg eens oprecht, Mevrouw, is het Alfonzus niet
Die onze min ontrust en baard my dit verdriet?
Ik vrees, helaas! dat hy, als eersten overwinnaar,
Uw hert verrascht.

IZABELLE.

Wat zyt ge een onrechtvaardig Minnaar,
Bragt gy my niet zo ver, dat ik u, met gezucht,
Myn vlam vertoond heb, en met u ben weggevlugt?
Gy weet wat overlast ik deê myn eer en achting,
Hoe, gy my schaakende, ik myn zelfs breng in verachting,
Dat

Dat ik u volg; maar, neen! alleen de minnesmert,
En gy, ô wreede! zyn de meesters van myn hert,
En, is 't de schrik, die gy ziet speelen in myn weezen,
'k Weet dat gy kloek zyt, en Alfonzus doed my vreezen;
'k Ducht dat gy handgemeen zult werden, als gy zyt
By een, ik schroome voor den uitslag van die stryd.

LEONORE.

Vrees niet, Mevrouw, 't geluk dat onverwachte vrinden
Zomtyds verleend, doed my alhier by toeval vinden
Myn Vader, die u kan verzek'ren, zo het al
Gebeuren mogt, en dat wy streeden by geval,
Hoe klein 't gevaar is, en hoe min het ons kan deeren;
Hy stemt ons 't minnen toe, zo 'k kom te triomfeeren.

IZABELLE *tot Anzelmus.*

Myn Heer, wat voel ik al ontroerenis, dat ik
U zien en kennen mag, myn vrees en yd'le schrik
Verdwynd, dewyl ik kom uw goedheid te bespeuren,
Dat gy de driften van myn vlammen goed kund keuren,
Daar ik myn eer te veel gewaagd heb, door myn vlugt,
Die my in opspraak brengt.

ANZELMUS,

Mevrouw, uw goed gerucht
Zal ik beschermen, laat de waereld maar wat smaalen,
De zaak die zal in 't eind zich zelve wel bepaalen.
Schoon gy met myne Zoon gevlugt zyt, zo gy my
Gelooven wild, ken ik u zelfs van oneer vry,
Daar zal geen reden zyn om uwe naam te schennen,
Wanneer men 't voorwerp van uw vlam zal beter kennen;
Ik vind myn wensch, nu ik hem zie met u, voldaan,
Want my den Hemel, door zyn gunst, komt toe te staan,
Meêr dan ik dacht, nu my werd onverwacht gegeeven
Waar door dat myn geslacht en vreugden weêr herleeven;
Want ik een Dochter hier in deze plaats ontmoet,

IZABELLE.

Deze eernaam, die gy my wilt geeven, toond hoe goed
Gy zyt, gedoog dat ik u in die staat mag bieden
Myne onderdaanigheid; en, zo het kan geschieden,

Zo

Zo laat myn Edelhert, myn tweede ziel.... zie 'k recht,
Zo naderd iemand ons, Goôn! 't is Alfonzus knecht.

ASTOLFUS.

Zyn naam?

IZABELLE.

Die is Krispyn. Ik bid, laat ons vertrekken,
Ik moet de Heeren een byzond're zaak ontdekken.

VYFDE TOONEEL.

KRISPYN, ASTOLFUS.

KRISPYN.

My dunkt dat deze plaats zo mooi is als men kan
Bedenken, en met een wel waardig dat een man,
Als ik, de moeite neem, en zich hier kom vermaaken
Met wand'len; maar, op dat ik mag te rechte raaken,
Waar of Astolfus is?

ASTOLFUS.

Wat wild gy, vrind?

KRISPYN.

Myn Heer,
Dat weet gy immers wel.

ASTOLFUS.

Ik zag u nimmermeer,
Ik ken u niet.

KRISPYN.

Nochtans moet ik tot u niet spreeken.
Ik weet het dat u 't al voorheenen is gebleeken.
Antwoord me maar, myn Heer, en daar meê stap ik voort.

ASTOLFUS.

Wat weet ik?

KRISPYN.

Alle ding, schoon dat ik niet een woord
U zeg, want heb je niet een kunst, die u doed vreezen,
En in 't geloof brengt dat je moet wat Duivels weezen?

ASTOLFUS *by zich zelven.*

„ 't Gemeene praatje volgt hy na, 't geloof is, dat

„ Men my hier eer meê doed ; ik onderſteun hem wat
„ In zyne dwaaling *tot Kriſpyn.* De verwonderlyke gaaven,
Die laaten zelden zich verbergen of begraaven ,
Wil ik eens ſpreeken dat gy beter kund verſtaan ?
Wel aan dan , maar verbaas u niet , ik weet te raân
Dat gy Kriſpyn , uw Heer Alfonzus is geheeten.

KRISPYN *by zich zelve.*

„ Is 't mogelyk , hoe kan die ouwen Bok dat weeten ?

ASTOLFUS.

Dat de and're Ruiter in het boſch. . . .

KRISPYN.

Genoeg , myn Heer,
Genoeg , houd op , zie daar myn broek is vol , ik zweer,
Verſta je wel , het is van bangheid , wil ik zeggen.
Sint Kajefas ! waar zal ik nu dat ei gaan leggen ?
Men heeft my onderrecht , nu zeg ik het , 't is waar ,
Dat gy zyt , met verlof , myn Heer , een Tovenaar ,
En dat het by gevolg niet zou van nooden wezen
Aan u te zeggen , dat ons Frederik van dezen
Voormiddag is in 't boſch , gelyk je weet , ontmoet ,
En zo van 't Hof komt.

ASTOLFUS *ter zyden.*

„ Na 'k beſpeur is dit een bloed.
„ Ik veins. *tot Kriſpyn.* 't Is my bewuſt , ſchoon gy 't niet zegt , zo even
Heeft iemand my een nieuw bericht daar van gegeeven.

KRISPYN.

Wie toch ?

ASTOLFUS.

Een geeſt , waar op ik my geheel verlaat ,
Die zeer gemeenzaam met my altyd ommegaat ,
Die in een oogenblik het al doorziet.

KRISPYN.

'k Zal zwygen ,
Als die 't u heeft verhaald.

ASTOLFUS.

'k Wil 't recht beſcheid zelfs krygen
Van

Van u, gy ſchept vermaak, en ſpot met my.

KRISPYN.

Niet waar,
Ik vreesde, als ik zo loog, te loopen groot gevaar,
Dat uw geheime geeſt my zou de rug wat ſmeeren;
Maar echter, zo gy van my zelfs het wilt begeeren,
Te weeten, zo zal ik u zeggen moeten, dat
Myn Meeſter, rydende op het naaſtgelegen pad,
Om zich te voegen, als een Krygsheld, by de Benden,
Die Beijeren tot hulp aan Luik komt toe te zenden,
Hier in verhinderd wierd, door die verbruide vent,
'k Meen Frederik.

ASTOLFUS.

Wie is't?

KRISPYN.

Hoe! is u niet bekend,
Wie Fred'rik is? en heeft de Geeſt u dat niet heden
Verteld, hoe dat hy heeft tot Bruſſel aangebeden
Een Juffrouw Izabel, bevallig en heel ſchoon?
Wie dat myn Meeſter ook zyn dienſt had aangeboôn,
En om dezelve weêr een ander had verlaaten?

ASTOLFUS

Om deze trouwloosheid, die yder een moet haaten,
Verkorte Leonoor haar leeven, en uw Heer
Haald op zyn hals de vloek van haar geſchondene eer;
Zy leefd niet langer. Maar, wil my eens openbaaren,
Of deze Schoone met uw Meeſter zich wil paaren,
Of niet; ik zie wel dat ik 't raaden moet, kom aan;
'k Zeg Izabel is met een ander deurgegaan,
Die haar meêr dan uw Heer behaagde en kon bekooren.

KRISPYN.

Dat zelfde nieuws kwam ons van Frederik ter ooren,
Die ons ſchier overal had opgezogt, om dat
Hy meende dat myn Heer dat ſpul beſtooken had:
O had jy eens gezien zyn boosheid en zyn tooren,
En met wat grimmigheid de vent ons kwam te vooren,
Gy had gezegt rond uit, de kaerel die is zot,

'tWaar

't Waar zyn begeerte dat myn Meester hem de strot
Afsnyden zou; want hy met drommelskracht wou vechten,
Hy liet hem nochtans van myn Meester onderrechten
Dat hy onschuldig was, en, eind'lyk, Izabel
Vervloekten zy tot in den afgrond van de Hel,
Als hebbende de schuld alleen daar van te draagen.
Myn Meester, hoorende van uwe kennis waagen,
Kreeg deze hoop, dat, in dit vreemde Mingeval,
Uw groote weetenschap haar zeer verlichten zal.

ASTOLFUS.

Geloof vry dat myn kunst vertoonen zal gezichten,
Die haar niet dan te klaar in de oogen zullen lichten.

KRISPYN.

Maar kend gy niet....

ASTOLFUS.

O ja, ik kan zo daatlyk haar,
Wat van het schaaken zy, vernoeging geeven; maar
Ik heb een kunst, die is noch grooter van vermoogen;
'k Zal and're wonderen vertoonen voor haar oogen,
Die ik begoogel; 'k kan 't gehoor betoov'ren, 'k zal
De schikking, als ik wil, verand'ren van 't Heelal;
'k Verbleek de Maan, ontstel den Hemel, ik doe blaaken,
In grammen oorlog, het beginzel aller zaaken,
'k Maak dat de Zee bruld, en de Donder schrikk'lyk raast,
De Wind ontsluit ik door myn stem wanneer die blaast;
Ik wek de dooden op, en doe wat leefd weêr daalen
In 't graf; ik kan op u een bliksem neêr doen straalen,
En uw gedaanten in een beest verwiss'len.

KRISPYN.

Zacht!
My te verand'ren in een beest, holla wat! wacht
U daar wel deeg'lyk voor. Myn Meester, moet je weeten,
Heeft my wel honderdmaal een toom'loos paerd geheeten,
En dat 's, waarachtig, noch al schapp'lyk. Maar gy, Heer,
Zoud, door een slagje van uw Toverrys, deze eer
My niet vergunnen, maar ik vrees, en 't heeft zyn reeden,
Myn gansche lichchaam met een ezelshuid bekleeden.

ASTOLFUS.

Ik wil dat gy van my noch vreemder wond'ren ziet.

KRISPYN.

'k Ben niet nieuwsgierig; ik bedank je.

ASTOLFUS.

Vrees gy niet,
Maar dat Alfonzus hem bereid, en zich moet wachten
Voor my, dewyl ik hem, door vreemde toverkrachten,
Verrasschen zal.

KRISPYN.

Met Spook en Geesten hy steeds lacht.

ASTOLFUS.

't Kon moog'lyk zyn, dat ik, ook spottende, hem bragt
In vrees. Waar vind ik hem?

KRISPYN.

'tIs noch niet lang geleeden,
Dat hy met Frederik in 't Bosch zich ging vertreeden.
Hy heeft eerbiedig u de groetenis gedaan.

ASTOLFUS.

De tyd verloopt vast, kom laat ons hem zoeken gaan.

Einde van 't eerste Bedryf.

TWEE-

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ALFONZUS, KRISPYN.

ALFONZUS.

WAt herssenschildery komt ge uit uw kruin te stooten?
Wat wil je zeggen, en wat heb je toch beslooten?

KRISPYN.

'k Wil zeggen, dat gy u aanstonds bereid te zien
Het vreemdste wonder dat men nimmer zag geschiên.
Hy moet al stout zyn die zyn zelven hier durfd waagen.
De Droes cum sociis, die ryd hier alle daagen
Op stelten, wat wy zien, van dichte by, of veer,
Dat's al gespook, dat hier betooverd is, myn Heer.

ALFONZUS.

Meend gy dat ik met u die zotheid wil gelooven?
Het geen gy vreesd gaat ver Astolfus magt te booven;
Hoewel zyn wysheid my verwonderd; maar door kracht
Van kunst heeft hy ons nooit gezichten voortgebragt.

KRISPYN.

Maar als hy eens aan u de Zwartekunst liet kyken?

ALFONZUS.

Wat is dat? 'k weet niet waar uw praat komt na te lyken.
Wie zal 't bewyzen, dat hy daar toe is gezind?

KRISPYN.

Wel, die het ziet....

ALFONZUS.

Wel, die het ziet, die is niet blind.

KRISPYN.

Altyd hy kost uw naam en ook de myne raaden.
Hy zou, indien ik van de vrees niet overlaaden
Geweest was, een verhaal, van 't geen ons is geschied,
Gegeeven hebben, maar de vrees en bangheid liet
Niet toe dat ik....

ALFONZUS.

Zwyg ſtil, want dit gaat buiten reden.
Ik kan niet denken wat die buitenſpoorigheden
My zeggen willen.

KRISPYN.

Gy zult zelfs, met uw verſtand,
Veel minder, 't geen gy ziet, begrypen kunnen; want
Verbeeld u eens, dat gy twee grouwelyke Draaken
Zaagt vuur uitſpuuwen, wel wat duivel wou je maaken?
Of dat je een leger zaagt van Reuzen by malkaâr.
Genomen, of je zaagt jou Overbeſtevaâr,
Gelyk een Baviaan, u om de beenen ſpringen;
'k Wed, Vogeltje, je zoud byget wel fynder zingen,
En niet weêr zeggen dat ik dit weêr uit myn hoofd
Verzinde.

ALFONZUS.

Zwyg.

KRISPYN.

Ik weet dat gy het niet geloofd,
Maar komt gy 't eens te zien, en dat met beide uw oogen,
Zo zul je zeggen, dat ik geenzins heb geloogen.

ALFONZUS.

Wat zoud ik zien?

KRISPYN.

Is dat geen Tovery, myn Heer,
Dat men een boom ziet met twee appels, en een peer?
Hoe drommel! komt dat goed op eene ſtam te waſſchen?

ALFONZUS.

Al lang genoeg. tracht gy maar naarſtig op te paſſen,
Draag zorg, en geef, op 't geen gy ziet, wat beter acht.

KRISPYN.

Zeer wel, myn Heer, op dat ik dan ter deeg betracht
Dat gy beveeld, zo zal ik overal de hoeken,
Van deze plaats, rondsom doorwaaren en doorzoeken,
Op dat ik van naby, met beter aandacht, klaar
Beſchouwen kan hoe dat die ſlimme Tovenaar
Zich hier beſtierd, daar hy alleenig niet zal woonen,

Want flus zo docht my dat zich voor my kwam vertoonen
Een jonge Juffrouw.

ALFONZUS.

'T Zyn inbeeldingen, Krispyn,
Die lieve schepzels, weet gy dat noch niet, die zyn
Niet gaeren op het land. wat ziet men al door vreezen!

KRISPYN.

Eer gy volkomen zult van my verzeekerd weezen,
Wil ik my beter daar van onderrechten, 'k weet,
Hoe 't vrouwvolk niet zeer graag haar lust en tyd besteed
By oude lui, om daar wat weetenschap te leeren,
Haar gaaven nochtans wil ik grootelyks waardeeren,
't Zy dat myn oogen dan geweest zyn kwaad of goed,
Is 't echter waarheid dat ik ietwes heb ontmoet,
Of zo een ding zag dat een Vrouw leek, 't is geen loogen,
Maar 't is zo schielyk als de bliksem weggevloogen;
Als ik 'er maar om denk zo ben ik noch ontroerd,
Om dat de Droes het heeft, geloof ik, weggevoerd;
Nochtans, op uw bevel, zo zal ik my verkloeken,
Om rondsom deze plaats dit voorwerp op te zoeken,
En trachten dat ik dan wat na daar by geraak.
Daar komt toch Fred'rik om te spreeken van uw zaak;
'k Ben hier niet noodig. ik begeef my wat ter zyden.

TWEEDE TOONEEL.

FREDERIK, ALFONZUS.

ALFONZUS.

WAt zegt gy van Astolf?

FREDERIK.

'k Moet waarelyk belyden
Dat hy geleerd is, maar zyn onderhouding heeft
Zeer weinig my voldaan; hy trok my wel beleefd
In het byzonder, maar met een ontzachlyk weezen,
Waar in dat zonneklaar de trotsheid was te leezen;
't Was of hy de Natuur, als slaaf, te hand'len scheen,
Hoogmoedig, en daar by, met opgeblaaze reên,

Zo wilde hy my vast verzeek'ren, dat hy kende
Te vreden stellen myn nieuwsgierigheid. In 't ende,
Ik bad hem, dat hy my van Izabelles vlugt
Wilde onderrechten: maar dit deê zeer weinig vrucht;
Want, door zyn antwoord en zyn dubbelzinnig spreeken,
Is my genoegzaam en zeer duidelyk gebleeken
Zyn onmagt, en dat hem zeer weinig is bewust
Wat van den handel is, die ons zo zeer ontrust.
Zo dat wy onze hoop bevinden twyffelachtig
Gegrond, gelyk zyn kunst.

ALFONZUS.

Nochtans zo is 't waarachtig,
Gelyk 't gerucht loopt, dat men meêr als duizendmaal
Gehoord heeft, dat hy sprak een waare Orakeltaal;
Ja, dat zyn kunst, die vol verwond'ring komt te steeken,
Aan hem een licht verschaft, daar menschen voor bezwee-
Die ons in wysheid ver te boven zyn gegaan; (ken,
Ja, dat ik eind'lyk van zyn kunst ook heb verstaan,
En my zo wonderlyk geklonken heeft in de ooren,
Dat is, hoe zyn gezigt beschouwen kan te vooren
Wat ons gebeuren zal.

FREDERIK.

Nochtans leerd hy dat niet
Uit het gesternte, dat hy duizendmaal bespied,
Zyn geest, die tot de plaats doordringd alwaar de Donder
Gevormd werd, is bewust veel beter, wat voor wonder
Daar boven omgaat in den Hemel, dan dat hy
Zou weeten wat dat hier op de aard gebeurd, daar by
Kan hy 't verand'ren van de lucht aan u ontdekken,
Die 't rollende gevaart der Sterren zal verwekken;
Maar 't is alleenig maar een yd'le gissing, als
Hy waand te kennen zien wat ons genaakt; 't is vals,
Dat hem zyn kunst verschaft zo vaste en zeek're gronden,
Dat hy het noodlot van de menschen heeft gevonden
In het gesternte.

ALFONZUS.

Ik wil met u gelooven, dat

Zyn groote weetenſchap onzeker is; maar, wat
Bedenkt gy dat ons zal uit deze moeite trekken?
Wat middel is aan u bekend waar door we ontdekken,
Door wat rampzalig en noodſchikkelyke kracht,
Dat Izabel is in een medevryers magt,
Ons onbekend? het is een lot 't welk ſchynd te weezen
Ganſch niet geloofelyk, dewyl men heeft voor dezen
Gezien met welk een drift de Ondankbare aan myn min
En wenſchen gunſtig was, dat ik, met hert en zin,
Myn vlam waardeerde; ja, door haar bekoorlyke oogen
En haar bevalligheid, heeft my het groot vermoogen
Der liefde in myne ziel verwekt de zelfde brand.

FREDERIK.

Zy is aan u, myn Heer, die u heeft overmand,
Door haare ſchoonheid, niet bekend, want wiſpeltuurig
Verdeeld zy haare min, die geenzins is geduurig,
En acht het weinig als zy dikmaals zich verbind
Aan nieuwe banden; ik, ik zelfs heb haar bemind
In uw afweezentheid; wanneer ik om haar klaagde,
Dat haar bevalligheid myn hert doortrof, mishaagde
Haar deez' belydenis in 't alderminſt niet; myn
Beſcheiden vlam, na 't ſcheen, kon haar behaag'lyk zyn.
Maar door het noodlot, dat my wilde wederſtreeven,
Van 't Hof afzynde, wierd aan my een brief geſchreeven,
Die my de ſchaaking, die ons heden heeft ontroerd,
Vermelde, ik dacht, 't is waar, dat zy was weggevoerd
Door u.

ALFONZUS.

Lafhertige, en te ſchandelyke vruchten
Van een ſtrafbaare vlam, die my, helaas! doed zuchten,
Te veel, te veel is 't een trouw'looze Minnares
Bemind; haar ſchoonheid, die haar maakt tot een Godes,
Is waardig, ik beken 't, dat die werd aangebeden;
Maar wie mishaagd die niet om haare trouwloosheden?
Zy verwt de trekken van haar heerelyk gelaat
Met zwarte vlekken; 'k zeg, dat hy zyn glory haat,
Die haar bemind.

FREDERIK.

O neen! een Minnaar zal 't waardeeren
Dat hy ſtantvaſtig is, hy zal veel eer begeeren
't Rampzalig ſterven, dan het derven van zyn pyn;
De minnewond moet in ons hert vereeuwigd zyn;
Want wie daar van geneeſt had nooit oprechte ſmerte.

ALFONZUS.

'k Heb een oprechte kwaal, helaas! die my myn herte
Heeft overſtelpt, ik heb een knaaging van de min,
Die my ontroerd, en doed verkwynen. o Godin!
O droef geheugen voor de ruſte van myn leeven!
Myn Leonoor die heeft, helaas! de geeſt gegeeven,
Om dat zy heeft te veel bemind, ik vind in haar
Vergooten bloed, dat my maakt tot een ſchuldenaar,
Oprechte reden, om daar van berouw te toonen;
Die Schoone wil nochtans in myn gedachten woonen,
Waar in ze my, tot ſtraf, zieltoogend haare dood
Verwyt, en dat ze om my haar zuiver bloed vergoot.
Om 't edelmoedige beſluit, als opgetoogen,
Gevoel ik, dat haar aſch op my noch heeft 't vermoogen,
Dat zy myn vlammen weêr op nieuws ontſteeken kan:
'k Vind, vol bevalligheid, haar noch in de armen van
De Dood, die 'k niet genoeg met traanen kan beklaagen.

FREDERIK.

'k Verwonder my om uw veranderlyke vlaagen.
Helaas! hoe weinig gaat de liefde u aan het hert,
Wiens heerſchappy by my veel meêr verdeedigd werd!
Schoon ik met leed beſchouw al de onſtantvaſtigheden
Van Izabel, nochtans, zo werd by my beleeden,
Dat ik haar aanbid, dat haar oogen, in de ſchyn
Bedriegelyk, maar ſchoon, alleen myn Goden zyn;
Dat hemels Voorwerp, dat zo ſchoon en uitgeleezen
My voorkómt, is wel waard aanbiddelyk te weezen;
Bevallig van gelaat zal zelfs haar misdaad my
Verſchynen, ik beken, vrywillig, ſchoon dat zy
Zelfs haar verachtingen op my kwam uit te braaken,
Zou ik, voor deze prys, daar weinig werk van maaken,
Dat ik haar minde.

DERDE TOONEEL.

KRISPYN, ALFONZUS, FREDERIK.

KRISPYN.

HA! myn Heer, myn Heer!

ALFONZUS.

Spreek, wel?

Wat wil je zeggen?

KRISPYN.

'k Heb gezien....

ALFONZUS.

Wie?

KRISPYN.

Izabel.

ALFONZUS.

Hoe! ſpot gy met ons?

KRISPYN.

Neen, neen, by men ziel niet; even

Zag ik....

ALFONZUS.

Wie?

KRISPYN.

Izabel.

ALFONZUS.

Waar, Deugeniet?

KRISPYN.

Hier neven,

Daar in de Tuin.

FREDERIK.

Hy heeft, na dat ik zie, een gons,

En meend ons zeker te verpligten, dat hy, ons

Met leugens paaijende, zyn droom verteld.

KRISPYN.

Ik liegen?

Zo waar niet, neen, myn Heer; ik wil je niet bedriegen;

En dat je meend, dat ik ben met de kop gebruid,
Gansch niet, myn weezen ziet daar toe te stemmig uit;
En als ik moet aan u vertoonen twee getuigen,
Dat ik dit nieuwtjen uit myn poot niet kom te zuigen,
Zo heb ik 'er (ik dank den Hemel) die vooral
My trouw genoeg zyn.

FREDERIK.

Wel, wat voor getuigen?

KRISPYN.

'k Zal,
Zo gy geduld hebt, haar vertoonen; bei myn oogen,
Die ik voor goed hou, en my zelde of nooit bedroogen,
En die vry beter dan uw reden zyn.

ALFONZUS.

Wel aan,
Gy zult my vriendschap doen, als gy my doed verstaan....

KRISPYN.

Hoor, in twee woorden zal ik alles u vertellen.
'k Begon alreede, om u en my te vreên te stellen,
Naauwkeurig te bezien deez' plaats, die inderdaad
Betoverd is, en daar de Droes rinkinkken gaat;
Wanneer ik, treedende in de Tuin, my heeft het weeze,
En 't zien van Izabel een onverwachte vreeze
Ontstooken in myn hert, maar, meenende, dat ik
My zelfs bedroogen had, door ingebeelde schrik,
Heb ik, om dat ik myn gezigt niet dorst vertrouwen,
Al beevend' haar genaakt om haar dus aan te schouwen:
Zy my doe kennende, ja 'k ben noch bleek 'er van,
Riep my wel luid'keels toe.

FREDERIK.

Heeft Izabelle dan
Tot u gesprooken? maar uw antwoord?

KRISPYN.

Ik haar spreeken,
Neen, gansch niet, 'k ben, gelyk een haas, van daar geweeken,
Uit vreeze, dat dit Spook my breeken zou de nek.

ALFONZUS.

Uw zinnen doolen, en gy zyt een groote Gek,
Dat ge u door yd'le vrees en ſchrik verbaaſt laat maaken.

KRISPYN.

Dat me aangebooren is, dat kan ik niet miszaaken.

FREDERIK.

Maar is 't wel moog'lyk, dat wy Izabel hier zien?

KRISPYN.

'k Begryp ten naaſten by hoe dat zulks kan geſchiên,
En als ik derf, myn Heer....

ALFONZUS.

Vaar voort, hoe zoud gy meenen?

KRISPYN.

Hoe! weet gy dat niet? dat de Duivel haar twee beenen
Kan maaken, en dat zy, door kracht van Tovery,
Hier is gekomen?

ALFONZUS.

'k Zal u 't ſcheeren....

KRISPYN.

Ja vrees vry
Iets anders; onze Waard kan Metemurvezeeren,
Het is zyn daaglyks werk de menſchen te verkeeren
In Swynen, Ezels, en in Bokken, werd hy kwaad
Op u, zult ge in een Uil verand'ren, maak ik ſtaat.

ALFONZUS.

Wild gy noch voortgaan om myn gramſchap te verwekken?
Zwyg, zeg ik... Hemel! wat wil zich aan my ontdekken?
Wat zie ik?

KRISPYN.

Izabel die naderd, gy kend niet
Meêr twyff'len, nu gy haar zelfs voor uw oogen ziet.

VIER.

VIERDE TOONEEL.

IZABELLE, ALFONZUS, FREDERIK, KRISPYN.

ALFONZUS *tot Izabelle.*

MEvrouw, wil u niet in verwondring overgeeven,
Zo wy hier weinig vreugd door uw gezigt beleeven.
De Sterren, wiens bezien zo veel vermaak beloofd,
Die hebben ons haar glans en heerlyk licht beroofd,
De invloeijing van haar gunst, en 't geen ons kan behaagen,
Stort in ons langer niet haar minnelyke vlaagen,
Maar doed ons wenschen of het mogt in Brussel zyn,
Alwaar zy zouden zyn van meerder glans en schyn.

IZABELLE.

Myn tegenwoordigheid zal moog'lyk u verveelen,
Maar ons mishaaging zal niet veel van een verscheelen;
Ik antwoord desgelyks op uw beleefdheid, dat
Ik u wensch daar gy my ook hebt gewenscht gehad.

FREDERIK.

't Lot, dat de vlugtende Gelieven t'allen tyden
Voor overlast beschermd en rampen zal bevryden,
Die had uw misslag veel gelukkiger gemaakt,
Indien gy verder uit ons oog waard weggeraakt:
Want, vreezende een verwyt, bedacht gy voort te trekken.

IZABELLE.

Wat voor verwyt is 't dat tot toorn my zal verwekken?

FREDERIK.

Niets als een vlugt al zo doorluchtig als uw brand.

ALFONZUS.

Niet als een overmaat van min, die, ver van schand
U aan te doen, hersteld in nieuwe glans uw wezen
En uw bevalligheid, veel schoonder als voor dezen.

IZABELLE.

Indien myn misslag is beminnen, is die eer
Voor u niet, dat gy zulks veroorzaakt hebt, myn Heer;
Gy hebt die gaaven niet, dewyl dat u ontbreeken

Verdienften. Dat gy my befchuldigd...

ALFONZUS.

't Heeft gebleeken,
Dat ik verwinnaar van uw min was, zonder dat
Gy wreed en ftrengheid tegens my had opgevat.
Erinnerd ge u niet meêr, hoe dat gy pleegd te klaagen,
Ondankb're ziel, hoe ik geheel u kon behaagen?

IZABELLE.

Deez' zo verplichtende verwyting moet uw geeft
Verwerren, dat geheim 't geen is bekend geweeft
Aan u, daar wild gy niet, na 't fchynd, meêr aan gedenken.

ALFONZUS.

Met uw verwiffeling kan 't lot my weinig krenken,
Ge ontrekt me uw min, als ik daar van verloft wil zyn,
Als ik uw fchoonheid derf gevoel ik weinig pyn;
De flag die is zo zacht, dat ik die licht kan draagen;
Maar ach! 'k gevoel wel dat een al te dood'lyk knaagen
Bereid is, om de ruft, die my noch ov'rig is,
Te ontrooven, en brengt weêr in myn gedachtenis
Dat heerlyk beeltenis, door haar getrouwigheden,
Veel waardiger myn trouw; 'k gevoele door myn leden
Geheel het branden van myn eerfte minnefmert,
Myn Leonore in 't graf herleefd weêr in myn hert.
In min aldus verrukt, zoude ik my overgeeven
Te hoopen, dat ik haar wenfch weêr te zien in 't leeven.

IZABELLE.

Uw meening die gevalt my zeer byzonder; maar
Mag nu wel 't Voorwerp, dat myn min behaag'lyk waar,
Verfchynen, zonder dat het my zal droefheid geeven?

ALFONZUS.

Neen, neen, die ge in geluk ons doed te boven ftreeven,
Deze Onbekende, die gy meerder fchat dan my,
Zal u hier geen vermaak verleenen, ik beny
Hem zyn geluk niet, neen! ik kan dat wel gedoogen:
Maar daar is een belang heel anders van vermoogen,
Dat my doed waap'nen en befluiten tot zyn dood,
Al is myn min gering, myn eer is echter groot,

'tIs

't Is de edelmoedigheid (zo 'k u aan hem moet laaten)
Die my het zwaard geeft in de vuist, zo 'k niet wil haaten
Myn eer en roem, die 'k zal beschermen, zo 'k best kan.
'k Wil in zyn bloed doen zien of hy een Edelman,
En beter is dan ik, en dat hy heeft genomen (stroomen.
't Geen my toekomt, 'k wreek my, of zal myn bloed zien

FREDERIK.

Deze eer betwist ik u; dat ik hem toon myn moed.

IZABELLE.

Bevreedig u, en zie wel voor u wat gy doed,
Weet, dat myn haat het loon van uw gevecht zal weezen.

ALFONZUS.

Myn onverschillendheid doed my voor u niet vreezen.
Maar, op dat onze wraak berucht werd, zullen wy
Op deze plaats hem zien verschynen, wie dat gy
Acht waardiger dan ons?

IZABELLE.

Zo dra gy zult beschouwen
't Geen hy verdiend, zult gy uw gaaven zelfs mistrouwen,
En hem benyden.... Daar verschynd hy, rand hem aan,
Zo gy myn haat bemind; doch, 'k moet hem tegengaan,
Op dat ik, eer gy by elkander zyt gekomen,
Hem onderrechte wat uw min heeft voorgenomen.

Zy naderd Leonoor en Astolfus, en spreekt met hen ter zyden.

VYFDE TOONEEL.

LEONORE *in mans kleederen*, ASTOLFUS, IZABELLE, ALFONZUS, FREDERIK, KRISPYN.

FREDERIK.

DE Ondankb're, spottende met ons, maakt openbaar
Wie dat wy zyn. Gy schynt verbaast, myn Heer?

ALFONZUS.

't Is waar,
Maar 't heeft zyn reden. *ter zyden tegen Krispyn.* Wat komt ons in 't eind te vooren?

Krispyn, wat zien wy?

KRISPYN.

'tIs een Veugel, hy heeft spooren,
Die, tot ons ongeluk, gelykt een braaf Soldaat.

ALFONZUS.

Na wie gelykt hy, na uw oordeel?

KRISPYN.

In der daad,
Ik zie niet wel wanneer ik beef.

ALFONZUS.

Ik zou vertrouwen
Lenoor te zien.

KRISPYN.

Ik zal het van naby beschouwen.
Ja, zonder twyfel hy gelykt haar.

ALFONZUS.

'tIs de trek
Van 't gansche wezen.

KRISPYN.

Maar, wat Duivel, ben je gek,
Myn Heer? die Jonker heeft iets stouter in zyn wezen;
Lenoor, gelyk je weet, die baarde niet die vreezen,
Dat was een Meisjen als een lam; maar zie met wat
Een trotsheid hy zich keerd, 'k zou wel gelooven, dat
Hy zich geoefend heeft, om u verbaast te maaken.

ALFONZUS.

Wat vind ik my ontroerd?

LEONORE *tot Astolfus en Frederik.*

Wanneer ik dacht te smaaken
De lekk're vruchten, die myn min veroverd heeft,
Zo vinde ik 't noodlot, dat my altyd wederstreefd,
Op 't eigenste oogenblik, gereed myn vreugd te smooren.
Verstaande wie gy zyt, komt my niet vreemd te vooren,
Dat ik, in plaatze daar ik vrienden heb gezocht,
Vind medevryers, die, in woede en achterdocht,
Vol minnenyd en haat, verschynen voor myne oogen.
Maar 'k heb geen rede om my te houden ingetoogen.

Men

Men moet niet vreezen voor die ongelukkig zyn.

FREDERIK.

Vlei u niet al te veel, Verwaande.

ALFONZUS.

Ach! Krifpyn,
Wat dunkt u van zyn ftem?

KRISPYN.

Myn Heer, my dunkt ik hoore,
Ik weet niet of ik flaap of waak, die van Lenoore.

LEONORE *tot Frederik.*

Wat u belangd, 'k weet niet, of ik aan u my zal
Misgreepen hebben, maar uw vriend, in dit geval,
Is overrompeld, zyn ontfteld gelaat geeft blyken,
Dat ik hem geenzins om zyn vrees behoefte wyken:
Is 't die Alfonzus niet, die zig alom bekend
Gemaakt heeft, en de wet der liefde heeft gefchend,
Zich wapenende met verfmaading en trouwloosheid,
En die zich overgaf aan die vervloekte boosheid,
Dat hy kon toeftaan, dat een Schoone, om hem, haar hert
Doorgriefde met een pook.

ALFONZUS.

Hoe maakt my dit verwerd!
Hoe overrompeld my 't verwyt noch!

KRISPYN.

Dat het laaken
Zal goed zyn, kan men aan het ftaaltje zien, wy raaken
Voorzeker op den hond, het is met ons gedaan,
Myn Heer, maar wacht u wel, ik bid, laat ik u raân,
Wat hoef je doch zo groots en zo verwaand te fpreeken?
Houd u maar ftemmig.

ALFONZUS.

Ja, het is aan u gebleeken.
'k Ben die Alfonzus, wiens roemruchtige oorlogsmoed
En heldendaaden, die, tot koften van myn bloed,
Doorluchtig zyn, voor uw vermetelheid bezwyken
Noch buigen, maar die, zo wanneer hy u de blyken
Zal geeven, dat hy is gevoelig van de fmaat

Hem aangedaan, u ziende in zulk een fellen haat,
Niet kan ontsteeken zyn; uw stem, voor al de trekken
Van 't weze, kennen in myn ziel een Beeld verwekken,
En doen herleeven dat in schoonheid was volmaakt;
Gy, die dat Beeld gelykt, hebt my het hert geraakt,
En wederhoud myn arm.

LEONORE.

Hoe! kend ge in my beschouwen
Iets dat beminn'lyk is, en dat kan wederhouwen
De raazernyen van uw wapens? kend gy zien,
In dit vergramd gezigt, een Voorwerp, dat misschien
Zwymd na lafhertigheid, waar mede gy uw zinnen
Kund vleijen? neen, weet vry, dat uw lafhertig minnen
My porde, *ik* had van u alreede een afschrik, als
Ik kwam te weeten hoe trouwloos'lyk en hoe vals
Gy hebt gehandeld, en dit is om u met reden
Te straffen, om uw schuld en uwe trouwloosheden.
Wat acht ik my te zyn gelukkig u de voet
Gelicht te hebben, en ik zie reeds te gemoed
Uw nederlaag, die de eer veradeld van myn zegen:
Uw schand gevalt my en vergroot myn roem; daar tegen
Zal my een grooter vreugd in myn geluk geschiên,
Dat ik u overwin, dan dat ik 't reeds zou zien.

ALFONZUS.

Verbaas u over het vermoogen, en de krachten
Van een bekoorlyk Beeld, zo waard aan myn gedachten,
Dat me ongevoelig maakt en achteloos, wanneer
Als ik gelasterd werd: uw redenen, myn Heer,
Zyn smaadig, 'k moet 'er om in felle gramschap blaaken;
Maar gy draagd 't leevend rood en verwen op de kaaken,
Ja, al de trekken van die geene, die 'k ontzie
En wil eerbiedigheid toedraagen, het is die,
Die rede alleen dat ik ontroerd ben....

FREDERIK.

't Is een teken
Van weinig liefde, of gy durfd uit de borst niet spreeken;
Voor my ik zie niets in deez' Medevryer, dan

Een opgeblaazentheid, die ons maar trotzen kan,
En onze vlam verdelgd; 'k laat my niet langer hoonen,
Myn hert, van ſpyt gedrukt, zal hem myn wraak vertoonen,
'k Wil de onſtantvaſtigheid van Izabelle in 't bloed
Van hem uitwiſſchen.

IZABELLE.

Zie, Vermeet'le, wat gy doed,
Vreeſd gy myn gramſchap niet?

FREDERIK.

Als ik uw min moet derven,
Zoude ik dan ſchroomen uit te barſten?'k wilde eer ſterven.
Myn ruſt is nu alleen afhank'lyk van 't geval
Van myne wapens; 'k wil dat u zyn ſterven zal
Hier traanen koſten.

LEONORE.

Hoe! my hier van doodſlag ſpreeken?
Van bloedvergieten? van gevecht? dat is een teken
Dat ik hier weinig ben bekend; en yder een
Die my verwinnen zag heeft immers groote reên
Te denken, dat ik niet zo duur behoef te koopen
Deze overwinning; 'k heb verwonnen, en met hoopen,
Die met my ſtreeden met verlies van weinig bloed;
En ſchoon gy werd ontzien om uwe heldenmoed,
Zo vrees ik nochtans niet een droppel bloed te ſtorten,
Ik kon al kloeker, dan gy zyt, de vleugels korten,
Wie dat, niet kennende myn krachten wederſtaan,
Aan my opofferde haar zege en lauwerblaân.

IZABELLE.

Begeef u toch niet in gevaar....

LEONORE.

Wil u niet kwellen,
Laat af, laat af, Mevrouw, om nut ůw ziel te ontſtellen.
'k Zal my wel redden uit een zaak, die met gevaar
Vermengd ſchynd; 'k acht het zeer gering te weezen, haar
Verwonnelingen, door myn moed en kracht, te maaken,
Ja, ik trotszeer haar zo zy beide my genaaken
En aandoen durven, dat ik geenzins niet bezwyk,

Ik

Ik daag hovaardiglyk haar uit; kom vry gelyk
Op my, Stoutmoedigen.

ASTOLFUS.

Myn Heer, uw grooten iever
Brengt u te veer, voor my ik zie de vrede liever,
'k Bemin die, daar ik iets te zeggen heb daar ſlaat
Of twiſt men nooit, indien 't u welgevalt, zo laat
Ons toch met Izabel vertrekken.

LEONORE.

'k Zal my voegen
Na 't geen gy wilt, en u in alles vergenoegen;
Maar zeg noch eens, dat ik voor haar geenzins bezwyk,
Ik daag haar nochmaals uit, kom beiden te gelyk,
Stoutmoedigen; doch zo ge u zelven wild vermeeten,
Dat uwe herten zyn met ed'le moed bezeeten,
Zie, wie als de eerſte het geluk beproeven zal,
'k Verwacht hier op wat gy beſluiten zult, 't geval
Zal ons doen zien, wie, zo wanneer wy met de degen
Elkander tegengaan, verkrygen zal de zegen.
Hier zyn wy, als gy weet, belet, want alles is
Voor onze oploopentheid maar een verhindernis;
En op een and're plaats daar zullen geen getuigen
Meêr wezen, dan wy zelfs; en zo gy u kund buigen
Na myn gedachten, zo bedenk u, en vaar wel.
Een langer zamenſpraak maakt dat ik my ontſtel.

ZESDE TOONEEL.

FREDERIK, ALFONZUS, KRISPYN.

FREDERIK.

KEnd gy 't vervolg wel van zyn buitenſpoorigheden
Bezeffen?

ALFONZUS.

'k Ben verbaaſt en vind my buiten reden
Om 't wanſchik van myn ziel, 'k kan 't eind van dit geval
Niet vatten.

FREDERIK.

'k Weet niet wat ik van u zeggen zal.

Maar aangezien dat gy u ſchandelyk laat hoonen,
En dat gy u, na 't ſchynd, niet wild gevoelig toonen,
Heb ik de voorrang, en het ſtaat aan my zyn moed
Te toetzen.

ALFONZUS.

Onderneem toch niets, ik bid u! doed
My dat maar te geval, laat ik de vrucht eerſt ſmaaken
Dat myn verwarde geeſt mag uit zyn dooling raaken.

FREDERIK.

Herſtel u; maar die zo hoogmoedig met ons lacht,
Wil ik beproeven of hy noch myn arm veracht.

ZEVENDE TOONEEL.

ALFONZUS, KRISPYN.

ALFONZUS.

WAt komen wy te zien? wat vreemde en wond're dingen?

KRISPYN.

Ik zie in 't heele werk ganſch geen veranderingen,
't Verraſcht my zelfs niet eens, want alles wat wy flus
Daar zagen, dat is ſpook, myn Heer.

ALFONZUS.

Zwyg, durft gy dus
Met zotterny myn geeſt beroeren? laat myn zinnen
In die verrukking zyn hoe 'k eertyds pleeg te minnen.
Vergoode Leonoor! o Voorwerp van myn ſmert!
Komt gy hier ſtraffen uw trouwlooze minnaars hert?
Komt gy ten grave uit om myn vlam weêr op te wekken?

KRISPYN.

Lenoor, gelyk je weet, die heb je heen zien trekken
Ad patres, dat zo veel te zeggen is, ze is voort,
Of om een luchje by de ſchraale of maag're moord.
Myn lieve Heer, waar zyn uw zinnen nu gevloogen?
'k Heb haar in 't graf gezien en dat met bei myn oogen,
En dat een gantſche Stad was in de rouw gekleed;
En zult gy langer nu...

ALFONZUS.

O noodlot, al te wreed!

Ik

Ik ken myn dwaaling, ja haar dood die is waarachtig.
Maar, Hemel! wat geval doed evenwel zo krachtig
Die Edelman na haar gelyken?

KRISPYN.

'k Heb gezeid,
Dat u Astolfus had een Tovery bereid,
Die zeldzaam was, en die ontstellen zou uw zinnen,
Geloof my, Izabelle is 't hoofd der Duivelinnen,
Ja, al wat dat je ziet, die Medevryer ook,
Die Leonoor zo zeer gelykt, is niet als Spook,
En.... maar, myn Heer, zult gy my wel gelooven willen?

ALFONZUS.

Spreek op, maar wacht u en verteld geen zotte grillen.

KRISPYN.

Al die voorwerpzels zyn maar Bitebauwen, of
Gedrochten, die in lucht verdwynen en in stof.

ALFONZUS.

Nar, uw gedachten....

KRISPYN.

Zyn, en zullen kort'ling weezen
Ook de uwe; of blyft gy van oordeel als voor dezen,
Zo zullen wy noch wel wat anders zien, 't is vast,
Dat gy in uw geloof hebt groot'lyks misgetast,
Voor my, ik neem 't als 't is, myn oordeel is gezonder.

ALFONZUS.

Zwyg, want de kop die loopt my om. Dat Hemels wonder,
Dat Denkbeeld, van het welk vergeefs bezeeten is
Myn ziel, speeld rechtevoort in myn gedachtenis.
't Bekoord my al te veel, dan dat ik 't zou verdryven.
Laat die verrukking doch in my vereeuwigd blyven.
Vertrekken wy, kom, laat ons gaan, op dat ik des
Te beter onderhouw 't Beeld van myn Minnaares.

Einde van 't tweede Bedryf.

DERDE BEDRYF.
EERSTE TOONEEL.
LEONORE, KATRYN.

LEONORE.

'k ZAl, onbekend, de Ontrouwe in twyfeling steeds houwen, (wen,
Zyn ziel verschrikken, en zyn smart met vreugd aanschou-
Hem t'elkens in 't gezigt braveeren; ja, Katryn,
'k Zal leeven zonder dat hem zulks bekend zal zyn.

KATRYN.

'k Zie daar geen kans toe, 'k moet het tegendeel eer vree-
Als hy uw Vader ziet zal hem niet alles weezen (zen;
Bekend, Mevrouw?

LEONORE.

O neen! Onnoos'le, hoe! weet gy
Niet dat myn Vader wierd gevangen by Fleury,
En tot Vincennes straks gebragt, eer men de daaden
Van myn Trouwlooze zag in Luik met roem belaaden?

KATRYN.

Heeft hy hem nooit gezien zo heb ik onrecht. maar
Vind gy u zelf dan niet om Fred'rik in gevaar,
Zal die door een gevecht zyn moed niet vergenoegen
En koelen willen?

LEONORE.

'k Weet dan wel wat my zal voegen
Te doen, want, om de loop te stutten van zyn wraak,
Zal ik aan hem myn lot en myn geheime zaak
Vertrouwen, als hy zo beleefd als edelmoedig
Wil weezen dat hy zwygt, kan ik hem overvloedig
Verzeek'ren dat hy krygt de voortgang van zyn min.

KATRYN.

Dat is zyn voordeel, ik beken 't, maar ik bevin,
Om and're redenen, my geenzins buiten vreezen.

LEONORE.

Wat vreesd gy, dat gy niet getrouw genoeg zult weezen,
Dat

Dat gy ontdekken zult het geen hier is geſchied?

KATRYN.

Weėſt daar geruſt op, neen, Mevrouw, dat is het niet,
Het is alleenig, om Kriſpyn, die hier loopt zoeken,
Hy waard geſtadig, ja hy zwerfd in alle hoeken.
Gy weet dat ik hem ben bekend, en 't zou miſſchien
Ons hinderen, indien hy my eens kwam te zien.

LEONORE.

Dat 's al gewichtig, draag toch zorg en wil betrachten,
Dat gy hem myd, gy moet u zelve voor hem wachten,
Ten zy gy, door de min, u zelve niet ontdekt.

KATRYN.

Niet dat gy my alleen verdacht houd, maar gy gekt
Noch met my, neen, Mevrouw, 't bedroefd my zulks te hooren;
'k Verzeker u dat my Kriſpyn niet kan bekooren,
Of licht behaagen zal; 't moeſt al een ander zyn.
Gelyk zyn Heer is, al zo trouw'loos is Kriſpyn.
'k Ben niet nieuwsgierig dat ik hoor zyn minneklagten...
Maar daar verſchynd Aſtolf.

TWEEDE TOONEEL.

ASTOLFUS, LEONORE, KATRYN.

LEONORE.

WEl nu, wat voor gedachten
Moet ik nu hebben van Alfonzus?

ASTOLFUS.

Nu, dat hy
U wil verſchoonen, veinſd gy maar vergeefs, dat gy
Geenzins de reden weet, zo hy eerd in uwe oogen
De trekken van Lenoor, zyt gy geenzins bedroogen,
Als ge u verzekerd dat hy u noch min toedraagd.

LEONORE.

Zal ik de Ondankb're zien, en dat hy zich beklaagd,
Leedweezen toonende om zyn miſdaad? kan 't gebeuren;
Dat

Dat ik een knaaging zal in zyn gemoed bespeuren?

ASTOLFUS.

'k Durf dezen uitslag u verzek'ren, 't zal geschiên,
Dat gy hem zult, in 't kort, voor u vernederd zien,
Vergiff'nis smeekende, met traanen in zyn oogen,
Om 't wraaken van uw min, en u tot mededoogen
Verwekken.

LEONORE.

Hy, door zyn onwaard geschrei, zou hy
Myn vlammen wederom ontsteeken? hoe! zyn zy
Zo kwaalyk uitgebluscht door myn geleede smerte,
Die my gevoelig zyn en blyven in myn herte?
Heeft u myn drift dan niet geleerd, wanneer ik aan
Het woên my overgaf, doe 'k trachte te vergaan?
Of my in 't einde van myn smaad te zien gewrooken?

ASTOLFUS.

Deez' blinde wraak, die u van buiten komt bestooken,
En in een vierige verrukking heeft gebragt,
Is anders niet dan een uitwerkzel van de kracht
Der liefde. ik zie, Mevrouw, gy poogd 't geweld te keeren,
Maar 't hert heeft moeite en tracht vergeefs het af te wee-
Dewyl uw oude vlam alreede u heeft verrascht. (ren,

LEONORE.

Wat zegt gy my, Astolf, gy doed my overlast,
Zyn dat de raaden dan die gy my hebt gegeeven,
Als ge u verbaasde toen gy my zaagt aangedreeven
En door myn hevigheid vervoerd, ter zelver tyd,
Wanneer gy trachtende myn ziel, door uwe vlyt,
En zorg tot redenen te brengen, liet ge u hooren
Hoe zwak de min was, die de herten kan bekooren;
My onderrechtende wat middel dat my best
Zou dienen, dat ze in my niet weder wierd gevest:
Hoe ook een edel hert, met wantrouw ingenomen,
Haar drift verwinnen, en de schande voor moest komen,
Geen kwaade gangen gaan, de deugd beschermen met
Een overmeestering van zinnen.

ASTOL-

ASTOLFUS.

Deze wet
En ſtrenge les zal wel een groots gemoed behaagen;
Maar de betrachting is voor die van onze dagen
Alleenig weggelegt; als 't bloed wat is verkoeld,
En zich bezadigd, dat het niet onſtuimig woeld,
Zal het de deugd maar zwak en weinig tegenſtreeven.
De jeugd kan zelden tot die raad zich overgeeven,
Want jonge harten zyn inbeeldende, zo dat
De vlam van haare drift by hun werd hoog geſchat.
Geſtadig vormd de Liefde een neiging in haar zinnen,
Die haar bevallig is, en prikkeld om te minnen,
Zy weeten nochtans niet wie zulks veroorzaakt, want
Zo geeſtig zyn zy van die looze Dwingeland
Verraaden, dat zomtyds haar iemand zal behaagen,
Die zy een fellen haat zelfs meenen toe te draagen.

LEONORE.

Oordeel doch beter van myn haat. weet, dat myn ziel,
Die nooit een ſchandelyke of laffe vlam geviel,
Daar over kan met roem volkomen zegepraalen.
Gy hebt, als ik myn hart doorſtooten had, zien ſtraalen
De liefde met myn bloed gelyk ten boezem uit,
In welk grootmoedig hart alleen bleef een beſluit
Van my te wreeken. 't Is den Hemel, welkers krachten
My onderſteunden in myn moedige gedachten.
Ik vind my op het punt, dat ik myn wraak beſchouw,
Die ik veel grooter en volmaakter achten zou,
Zo 'k konde weeten, of de Ondankb're my beklaagden,
En hy indachtig wierd hoe 'k hem voorheen behaagden.

ASTOLFUS.

Daar van kend gy, Mevrouw, in 't kort zyn onderrecht,
Ik kan het, als ik wil, wel weeten van zyn Knecht,
Die ginder aankomt.

LEONORE.

Ga, Katryn, wil u verſteeken,
Hy kend u.

KATRYN.

Zou hy my niet kennen zien, en ſpreeken,
Door ſchyn van Tovery?

ASTOLFUS.

Ik zal 't eens onderſtaan.

KATRYN *zich verbergende.*

Hier in dit hoekje kan ik luiſt'ren, 't zal wel gaan.

DERDE TOONEEL.

KRISPYN, ASTOLFUS, LEONORE,
KATRYN, *ter zyden.*

ASTOLFUS *tot Kriſpyn.*

DEze Edelman, na 't ſchynd, zal u niet welgevallen,
Maakt hy u bang? kom hier, wat vreesje?

KRISPYN.

Niet met allen,
'k Heb nu te grooten hert, en by gelegentheid ...

ASTOLFUS.

Zo beefje beter als een ander.

KRISPYN.

Wel gezeid.
Uw weetenſchap is zeer doortrapt, en kan doorgronden
De herten, en gy weet, geloof ik, hoe veel ponden
Zy weegen, boven al verſta je een kunſt, dat gy
Ontroeren kund 't verſtand met hulp van Spookery,
En door gezichten....

LEONORE.

Zotte en domme ziel.

KRISPYN.

Kan 't weezen,
Zo ſtaat op uw reſpekt zo niet, 'k zou anders vreezen.

LEONORE.

Voor wie ziet gy my aan?

KRISPYN.

Ik zal 't u zeggen ſtrak,
Maar ſpreek zo bars niet, want een gramme Bullebak

Schroom ik noch meerder, dan de dood, en booze Geesten...

LEONORE.

Zyt gy niet in de rang van de allerdomste Beesten?

KRISPYN.

Maar, zonder evenwel, dat gy vergramd, 'k weet niet
Wie gy zyt.

LEONORE.

Als gy my maar van naby beziet,
Zult gy het weeten, zo uw hand....

KRISPYN.

Die u durft raaken
Moet Duivels zot zyn.

ASTOLFUS.

Gy moet my aan't lachchen maaken
Om al uw grillen en uw buitenspoorigheid.
Maar, zeg ons eens, Krispyn, wat dat uw Meester zeid;
Wat denkt hy?

KRISPYN.

'k Weet het niet, myn Heer, want een verblinden,
Gelyk als ik ben, weet noch hoofd noch staart te vinden
Waar hy beginnen zal. Myn Meester....

LEONORE.

Wel?

KRISPYN.

Die 's gek,
Ten minsten half, dewyl hy ziet in u de trek
Van Leonoor.

LEONORE.

Hy kan zeer licht'lyk zyn bedroogen;
Maar wat dunkt u daar van?

KRISPYN.

Wanneer ik zou myn oogen
Gelooven, zeg ik, dat ik nimmer heb gezien
Een Voorwerp dat haar zo gelykt als gy; misschien,
Zo die Getrouwe haar niet met een Pook doorstooken,
En in een raazerny had zelfs den hals gebrooken,
En zo 'k niet had gezien haar na het graf toegaan,

Waar uit zy nimmermeêr, vertrouw ik, op zal ſtaan,
Zoude ik u neemen voor de zelve, want uw weze
Is als het haare.

LEONORE.

Maar, wat dunkt uw Heer van deze
Byzond're zaak?

KRISPYN.

Zomtyds zo hold zyn geeſt, en wil,
Dat dit de waarheid is, want in een malle gril
Verbeeld hy zich, dat gy dat Voorwerp zyt, wiens trekken
Gy zo gelykt, en ik met aard' heb zien bedekken.
Nochtans van dit geloof trek ik hem nimmer af,
Hy wil dat Leonoor noch leefd, ſchoon ze is in 't graf.

LEONORE.

Verzeker hem dat zy waarachtig is geſturven
Voor hem.

KRISPYN.

Ik weet het niet of ik dat wel zal durven
Aan hem verzeek'ren, want dan ſterft hy van verdriet.

LEONORE.

Dat is de reden van zyn droefheid niet, 't geſchied
Om Izabelle, die hem meerder kan behaagen.

KRISPYN.

Neen, ſederd hy u zag, heb ik hem hooren klaagen
Om Leonore. 't Is Lenoor, en anders niet,
Dat uit zyn mond komt: o wat maak je hem verdriet!
Want Leonoor is nu het Voorwerp, dat geſtadig
Van hem werd aangebeên; indien hem zo genadig
Den Hemel weezen wilde, en dat het kon geſchiên,
Dat hy die Schoonheid in het leeven weêr mogt zien,
Zou hy de wraak van haar geleeden hoon waardeeren,
En voor een groot geluk het achten weêr te keeren
In haare boeijens.

ASTOLFUS, *ter zyden, tot Leonore.*

„ Zyt gy nu voldaan, Mevrouw?

LEONORE.

Ik ben te vreden, 'k heb zo veel ik wenſchen zou.

ASTOL-

ASTOLFUS *tot Krispyn.*

Nu ziet gy hoe dat ik uw Meester kan kastyden.

KRISPYN.

In waarheid hy verdiend het wel wat straf te lyden.
Maar heb ik 't ook verkerfd, en legt voor my de gard
Niet in de pis? helaas! gy maakt my maar verward.
Ik bid, zo 't moog'lyk is, dat gy my wild verschoonen.
Laat uwe kunst my liefst wat aangenaams vertoonen,
't Geen my de zinnen streeld, en dat ik heb bemind.

ASTOLFUS.

Ik kan 'er duizenden doen zien aan uw verblind
Gezigt, de minste kan met vreugd u overlaaden.

LEONORE, *ter zyden, tot Astolfus.*

„ Maak dat hy hier Katryn te zien komt.

KRISPYN.

Na 'k zou raaden,
Staat dezen Edelman, dat ik begeerd heb, toe.

ASTOLFUS.

Zyn wensch is dat ik uw nieuwsgierigheid voldoe.
Verkies dan wat gy wilt, zeg op, wat 's uw begeeren?

KRISPYN.

Al wat dat u beliefd, als 't my maar niet kan deeren;
Want, denkt vooral, zo gy vertoond aan myn gezigt
Iets dat vervaard maakt, dat my zulks gansch niet verpligt,
Maar zeer verdrietig valt.

ASTOLFUS.

O neen! 'k wil u vermaaken;
Om dan eens eindelyk te komen tot de zaaken,
Zult gy te vreden zyn zo 'k u vertoon Katryn?
Ik weet geen Voorwerp kan u aangenaamer zyn.

KRISPYN.

Gy raad het; by men ziel, zy is myn Uitgeleezen,
Gy maakt my gaande, maar waar Duivel zou zy weezen?

ASTOLFUS.

Maar weet te vooren dat zy u voor trouw'loos acht.

KRISPYN.

De Hoer die liegt het, want dat heb ik nooit gedacht.

ASTOLFUS.

Zy zou u hooren als gy hier den beest wild speelen.

KRISPYN.

Is zy dan hier omtrent?

ASTOLFUS.

Neen, maar 't zou niet veel scheelen.
Myn groot vermogen, daar gy niet aan twyff'len kend,
Of gy moet zot zyn, kan haar, langs het Firmament
Een weg bereidende, in een oogenblik doen trekken
De gantsche waereld door.

KRISPYN.

'k Beken 't is snedig rekken,
En die dat wel wil doen moet al wat Duivels zyn.

ASTOLFUS.

't Is maar een kleinigheid, 'k beloof u 'k zal Katryn
U hier vertoonen, 'k heb te keur en maak tot slaaven
Hertloopers van de Hel, die op myn wenken draaven,
De grootste Duivelen, ten afgrond uitgeboord,
Die zullen, om my dienst te doen, op 't minste woord,
Van de eenen Aspunt tot den ander oversnellen;
Ik wil mede, om Katryn, haar magt in 't werk doen stellen.

KRISPYN.

Doed het dan haastelyk, 'k werd dol om haar te zien.

ASTOLFUS.

Doed de oogen toe.

KRISPYN.

Wie, ik?

ASTOLFUS.

Gy zelfs.

KRISPYN.

't Zal niet geschiên,
Holla wat! 'k meen my daar wel deeg'lyk voor te wachten,
'k Speel voor geen blindeman.

ASTOLFUS.

Durft gy myn kunst verachten?

KRISPYN.

'k Wil al wat gy begeerd, maar evenwel dat niet.

ASTOL-

ASTOLFUS.

Bereid u dat gy meêr dan duizend Spooken ziet,
Die u gelyk als ſtof om de ooren zullen zwerven.

KRISPYN.

Zo 'k Duivels kom te zien zal ik waarachtig ſterven.
Ik bid u laat ons eerſt bezinnen 't geen dat wy
Nu doen; het is de grootſte en dolſte zotterny
Dat ik nieuwsgierig ben; voor my 'k ſtaak myn begeeren,
En wil Katryn niet zien.

ASTOLFUS.

Hoe, daar gy moeſt vermeeren
Uw liefde, daar verflaauwd uw vlam.

KRISPYN.

Dat deze brand
Vervloekt moet weezen, die my beeven doed.

ASTOLFUS.

O ſchand!
Bloohertige, bezef niet zulke yd'le vreezen,
Ik kan, door Tovery, u van uw ſchrik geneezen,
Sluit dan uw oogen toe, eer u myn gramſchap tracht....

KRISPYN.

Dewyl gy wilt, geef ik my over aan uw magt.
Ik heb, op dat ik niet uw gramſchap zou vergrooten,
Nu gy 't begeerd, alreeds myn oogen toegeſlooten.
O Hemel! als men is geblind wat ziet men dan
Niet al voor leelykheid. Myn geeſt omſingeld van
Een leger Schimmen, die my dunkt dat hoorens draagen,
En my vervaaren, moet nochtans myn oogen vraagen
Waar zy gebleeven zyn.

ASTOLFUS.

Gy moet ze, zonder dat
Gy haar ontſluit....

KRISPYN.

Maar als ik nu een trek kreeg? wat
Zou my gebeuren?

ASTOLFUS.

U de Geeſten overgeeven,

'tWaar

't Waar zekerlyk gedaan met u, en met uw leeven.

KRISPYN.

Als 't zo gevaarlyk is zie 'k dat gespuis niet aan,
Uit vreeze slaat myn hert, was ik hier ver van daan!

ASTOLFUS.

Rys, zwarte Inwoonders van Avernus naare stranden,
Vrees'lyke Duivels, kom ontslaat uw helsche banden,
Gy Schimmen, die 'k regeer, yld u in haast, kom voort,
Ontfang dat ik beveel. Myn stem is reeds gehoord,
De Lucht verdonkerd zich, ik zie haar helsche schaaren.

KRISPYN.

Is 't my geöorelofd, myn Heer, ik wilde gaeren
Een vraagje doen?

ASTOLFUS.

Spreek op.

KRISPYN.

Heeft ook die Edelman
't Gezigt geslooten?

LEONORE.

Als ik Geesten zien mag, dan
Ben ik veel vrolyker als anders.

KRISPYN.

'k Kon 't wel denken
Dat dit vervloekt gespuis u hind'ren kan noch krenken,
En dat gy al den brui niet acht; want 't is gewis,
En zonder twyffel, dat de Droes uw makker is.

ASTOLFUS.

Laat my myn Geesten, die gedienstig zyn, bezweeren;
Vertrek gy Nikkers, sneld na Luik, en wil niet keeren
Voor gy die Schoone hier ter plaatze hebt gebragt.

KRISPYN.

Wat vrees heb ik voor haar, dewyl zy in de magt
Is van uw Spooken; ach! met recht mag ze ook wel schroo-
(men.

ASTOLFUS.

'k Zie in verbeelding, dat ze 'er reets zyn aangekoomen,
Nu grypen zy haar aan en doen haar door de lucht
Een onbekende weg gebruiken. Hoe! gy zucht,

En

En ſchynt myn krachten en vermoogen te mistrouwen.
KRISPYN.
Myn Heer, een woordje, wilt het my ten beſten houwen;
Waar docht die goeije Sloof toch om?
ASTOLFUS.
Om u.
ASTOLFUS.
Dat 's goed,
Maar haaſt u, of ik zie uit angſt myn dood te moet.
ASTOLFUS.
'k Zie hoe zy overreiſt Kaſteelen, Steên, en Vlekken.
KRISPYN.
Die Loopers van de Hel die moeten ſneedig rekken,
'k Geloof het niet dat haar de Podagra veel plaagd:
Hou nu de Duivel vaſt, Katryn, dewyl gy waagd
Met hem te ryden, ſluit u dicht.
ASTOLFUS, *ter zyden tot Katryn.*
„ Wil nu maar komen,
„ En pas wel op.
KATRYN.
„ Miſſchien dat hy heeft voorgenomen
„ Te ſpotten, en ons, als een looze vos, beloerd.
ASTOLFUS.
„ Neen, neen de vreeze heeft den Uil zo ver vervoerd,
„ Gelyk gy ziet, dat hy 't gezigt wel toe zal houwen,
„ Want op de blindheid is alleenig zyn vertrouwen.
„ Hy wilde, na 'k beſpeur, zo blind van oogen zyn,
„ Als zwak van herſſenen.
KATRYN.
„ Dan ben ik geen Katryn,
„ Indien ik hem de kap niet vul, en hem doe vreezen
„ En ſchrikken.
ASTOLFUS.
„ Wil dan maar een goeije Speelſter weezen,
„ En voer uw rol wel uit.
KRISPYN.
Uw heimelyk verſtand

Laat die toch vaaren met de Helsche Spooken, want
't Is lang genoeg, hou op; 'k geloove, en 't heeft zyn reden,
Als men zo zacht spreekt, dat men my verkoopt.

ASTOLFUS.

Haar schreeden
Verdubb'len zy door dit bevel. het is gedaan;
Wy hebben eind'lyk dat wy wenschte. wil maar gaan,
Myn dienstb're Schimmen. zy zyn reeds al weggetoogen,
De Tovery die is volbragt; gy kend uw oogen
Nu veilig open doen.

KRISPYN.

Helaas! uit vrees van hier
Te werden door de Hel verzwolgen, om voor 't vier,
Gelyk een frikadel, aan 't spit te leggen braaden,
Zal ik haar zeker, om in 's Duivels ongenaaden
Niet te vervallen, voor het eind der waereld niet
Ontsluiten.

ASTOLFUS.

Opend haar stoutmoediglyk.. zeg, ziet
Gy wel wie daar verschynd?

KRISPYN.

Meêr als ik zou begeeren.

ASTOLFUS.

Lafhertig Minnaar, durfd ge uw oog niet na haar keeren?
Zie eens hoe lachchende dat u die Schoone groet.

KRISPYN.

Van al myn leeven was ik nooit zo slecht een Bloed,
Wat zot was ik dat ik dit aanging. ik betoover
Jou met dit kruisje, want nu ken je der niet over.
'k Kan niet meêr zeggen.

LEONORE.

Gy, alleen op uw gemak,
Kend u herstellen, wy verlaaten u.

KRISPYN.

Strak, strak,
Myn Heeren, dat het u toch niet mishaagd, wil blyven,
Of, by men ziel. . . . .

ASTOLFUS.

Vrees niet, wil hier uw tyd verdryven
Met onderling gesprek van liefde.

KRISPYN.

O! ik kies
Het haazepad, eer ik myn lyf en ziel verlies.
Laat ik maar voorgaan, als ik loop zo staat het aardig.

ASTOLFUS.

Blyf hier, Lafhertige, myn Geesten, die zo vaardig
Gelyk de bliksem zyn, die zullen, zo gy vlugt,
U sneller voeren, dan een vogel, door de lucht;
'k Ga hen gebieden dat zy daatelyk beginnen.

KRISPYN.

't Is niet van nooden, 'k blyf, helaas!

ASTOLFUS *met Leonoor vertrekkende.*

Denk om 't beminnen.

VIERDE TOONEEL.

KATRYN, KRISPYN.

KATRYN.

WEl nu, Krispyn.

KRISPYN.

Ik schreeuw om hulp, indien dat gy
My naderd.

KATRYN.

Is 't aldus dat gy uw vlam om my
Vernieuwd?

KRISPYN.

Wanneer gy staat ver van my is uw weeze
Heel schoon, ik min u dan, en noem u Uitgeleeze.

KATRYN.

Ondankbere, wel hoe, daar ik met opzet kom
Hier op deez' plaats, om u te omhelzen?

KRISPYN.

Keer weêrom,
Ik hou je niet. maar zo gy my met kracht wilt streelen,

Zo zal het, tusſchen nu en daat'lyk, vry wat ſcheelen;
Als ge u ververſcht hebt, na zo groot een reis, moet gy
Wat adem haalen.

KATRYN.

Zyt gy ſlecht? die reis is my
Niet moeijelyk geweeſt, de Geeſten dat zyn Heeren,
Die vlytig zyn, en nooit vermoeid; 'k zeg Lui van eeren.

KRISPYN.

't Is wonder nochtans dat u dit geen vrees verwekt,
Daar u de Duivel voor een rytuig heeft verſtrekt.

KATRYN.

Dewyl 't om u was achte ik het gering te weezen;
Ik ſterf van enk'le vreugd.

KRISPYN.

En ik, ik ſterf van vreezen.

KATRYN.

Ik zie wel 'k moet u dan omhelzen; 't moet zo zyn.

KRISPYN.

Stilſtand van ſtreelen, 'k bid u nader niet, Katryn.

KATRYN.

'k Wil, tot vergelding, u een kuſch vyf zes verëeren.

KRISPYN.

Verkwiſt die niet aan een die dit wel kan ontbeeren.

KATRYN.

Gy zyt ondankbaar. loop.... maar ik verneem uw Heer.

KRISPYN.

Ha! hy verſchynd daar, 'k ſchep nu moed en adem weêr,
Doed nu vry wat gy wilt, de vrees heeft my verlaaten.

KATRYN.

Ik moet vertrekken.

KRISPYN.

O! zo moet je nu niet praaten,
Dat zyn maar ſprookjes; blyf. wilt gy nu, op uw beurt,
De Wreede ſpeelen?

KATRYN.

Neen, de Tovery die ſcheurd
Me in weêrwil weg.

VYF-

VYFDE TOONEEL.

ALFONZUS, KRISPYN.

ALFONZUS.

Hou ſtand, ſta ſtil. wat zien myne oogen!
Zag ik Katryn daar niet, of ben ik ook bedroogen?

KRISPYN.

Neen, ze is het, maar gy doed haar vlugten.

ALFONZUS.

Laaten wy
Haar volgen.

KRISPYN.

Zacht, myn Heer, geloofd gy niet dat zy
Is van de Duivel weggevoerd, 't waar tyd verlooren
Zo gy haar zocht, maar 'k zal het alles u doen hooren
Wat dat ik weet.

ALFONZUS.

Wel aan, maar eind'lyk 't is dan waar
Gy zaagt Katryn; gy kend niet loochenen van haar
Gehoord te hebben dat Lenoore is in het leeven?

KRISPYN.

Lenoor in 't leeven? neen, zulks moet gy u ontgeeven,
Vleid gy met droomen u noch langer?

ALFONZUS.

't Moet zo zyn,
Ik kan niet twyffelen hier vindende Katryn.

KRISPYN.

't Moet zyn, geloof je zulks, dat gy wis zot moet weezen;
Katryn is hier, dat 's waar; maar weet je hoe?

ALFONZUS.

Wilt vreezen;
Kend gy my zeggen, dat de Duivel zulks verwekt,
En dat Aſtolfus haar door Tovery hier trekt?

KRISPYN.

Als 't echter waarheid is moet ik 't aan u vertellen.

ALFONZUS.

Hoe, Deugeniet?

KRISPYN.

Zacht, zacht, wil u zo niet ontſtellen,
Katryn die zaagt gy, maar niets is zo zeker....

ALFONZUS.

Als?

KRISPYN.

Dat haar de Duivel, of hy breekt me zelfs den hals,
In min dan een kwartier hier bragt.

ALFONZUS.

Durft gy my ſcheeren?

KRISPYN.

'k Zeg wat ik zag, of kon bezien, zo myn begeeren
Daar na geheld had; maar niet weetend' wat of hoe,
Hiel ik, uit zekerheid, myn Heer, myn oogen toe.

ALFONZUS.

Meend gy my, Deugeniet, met potzen te verblinden?
't Zal zo niet gaan, ik zal de ſchelmery wel vinden,
't Is zaamgerokkend ſpel, ik zie een gat 'er door,
Gy, Schelm, Aſtolfus, met Katryn en Leonoor....

KRISPYN.

Nochtans, hoe bloode ik ben, wilt ge echter my mistrou-
(wen?

ALFONZUS.

Ja, gy hebt heimelyk verſtand met haar gehouwen.

KRISPYN.

Zo zy het doen is 't met de Duivel, niet met my,
Neen, by men ziel, niet, 'k ſchrik te veel voor Tovery;
Wat meêr is, zou ik u, gelyk een ſchelm, verraaden?
Daar toe is my het hert te oprecht.

ALFONZUS.

'k Geef geen genaaden
Zo gy my hier Katryn niet toond, in weêrwil van
Uw ſnappen....

KRISPYN.

Zoek eens dat men nergens vinden kan.
Waar Drommel wil je dat ik zal Katryn gaan zoeken?

Wie

Wie weet het in wat gat zy steekt en in wat hoeken.
Wel licht'lyk dat 'er de een of de and're Geest meê speeld,
'k Meen kuiffeld in de lucht zo op en neêr.

ALFONZUS.

'tVerveeld
My, 't is te veel getergd, 'k zal 't langer niet verdraagen,
Veinsd gy dan altyd zot te weezen? 'k moet door slaagen. ..

KRISPYN.

Bedenk u, Heer... maar daar komt Frederik, dat 's goed.

ZESDE TOONEEL.

FREDERIK, ALFONZUS, KRISPYN.

FREDERIK.

IK heb daar 't Voorwerp van ons beider haat ontmoet,
Die zo vermeetele en verwaande van gedachten
Stond my 't gevecht toe, hy gaf my zyn woord, 'k zal trachten
Dat ik myn eer bescherm, wy gaan....

ALFONZUS.

Myn lieve Vrind,
Die Tegenstreever, welke ik zo bekoorlyk vind,
Die kend gy niet.

FREDERIK.

Hoe kan verwaandheid u behaagen?
Zult gy, die edel zyt, die bitt're hoon verdraagen,
En ongevoelig zyn?

ALFONZUS.

Die Medevryer ken
Ik waardiger, ja 'k acht hem meerder als ik ben,
Weet dat ik zelfs myn roem voor zyne waardigheden
Gewillig onderwerp, ik doe zulks, en met reden,
'k Bescherm hem zelfs, myn Heer; ja, tegens u.

FREDERIK.

Misschien
Zal 't hem mishaagen als gy hem uw hulp wilt biên.

't Zal zyn volmaakte moed een ſmaad zyn, hem verveelen,
De eer van myn nederlaag met u te moeten deelen.

ALFONZUS.

Wy zullen zien wat hy zal tegens u beſtaan,
'k Zal zo lang wachten, maar indien gy hem valt aan
Zal ik 't beletten, ja hem voorſtaan en beſchermen.

FREDERIK.

Hy ſchuuwd dan het gevecht, en neemd u in zyn ermen,
Die Bloode.... maar hy komt.

ZEVENDE TOONEEL.

LEONORE, FREDERIK, ALFONZUS, KRISPYN.

LEONORE *tot Frederik.*

WAnneer men vechten moet,
En op een and're plaats verwinnen wil, wat doed
Gy hier dan?

FREDERIK.

'k Ben verbaaſt, en vind my opgetoogen,
Om 't geene ik zie; gy ſtaat het toe, en kund gedoogen
Dat ons Alfonzus in ons opzet wederſtreefd.

LEONORE.

Hoe na tracht hy u te vervaaren?

FREDERIK.

Neen, hy heeft
Een zucht voor u, en ſchynd uw nederlaag te vreezen,
Als ik u aanval wil hy u behulpzaam weezen.

LEONORE.

Laat hem eer vreezen te beproeven 't woeden van
Myn wapens.

ALFONZUS.

Ik begeer, zo 't u behaagen kan,
Daar voor te buigen, en my voor verwonnen te achten,
Uw hemelſch aanſchyn, my zo waard aan myn gedachten,

Eer-

Eerbiede ik, ſchoon ik dat verſmaad heb.

LEONORE.

Hoe! durft gy
Met my hier ſpreeken als een dwaas? uw zotterny
Verwonderd me al zo zeer als uw laſhertigheden.

KRISPYN.

Myn Meeſter die wierd gek alleen uit deze reden,
Dat hy Katryn zag. 'k bid u, zeg hem....

LEONORE *tot Frederik.*

Hier te ſtaan
Houd ons maar op. kom, laat ons uit zyn oogen gaan.

ALFONZUS.

'k Verlaat u niet, helaas! en overal zo treede....

LEONORE.

Wat is uw meening?

ALFONZUS.

Te verhind'ren, dat die Wreede
Uw leeven aantaſt.

LEONORE.

Laat my los, wild gy my van
Myn eer berooven, daar ik my wel zelve kan
Verweeren. maar.... ik zie daar naderen twee Heeren,
Die met haar beiden zyn bekwaam u af te weeren.

tot Anzelmus en Aſtolfus, die te voorſchyn komen.

'k Bid dat Alfonzus toch van u weêrhouden werd.

ACHTSTE TOONEEL.

ASTOLFUS, ANZELMUS, ALFONZUS, KRISPYN.

ASTOLFUS, *ter zyden, tot Anzelmus.*

MEn veins nu wel. *tegen Alfonzus.* Waarom vervolgt
gy Edelhert?

ANZELMUS, *tegen Leonoor.*

Wat hinderd u, myn Zoon, dat gy hem maakt te onvreeden?

ALFONZUS.

Uw Zoon?

ANZELMUS.

O ja! myn Zoon.

ALFONZUS.

Dat zyn maar yd'le reeden,
Geef toch een and're naam aan 't Voorwerp, dat ik eer.

KRISPYN.

Zou dat al meê niet zyn een Bitebauw, myn Heer?

ASTOLFUS.

Een waarheid is het, die men geenzins kan mistrouwen.
Ja 't is zyn Zoon, zyn bloed.

ALFONZUS.

Waarom my dan weêrhouwen,
Als ik uw Zoon, met een verplichtende yver, wil
Zyn lyf beschermen, ja zelfs voor hem zyn geschil
Beslechten? wil hy dan zyn bloed langs de aard zien vlieten,
Haat hy het dan zo zeer, dat hy 't wil zien vergieten?

ANZELMUS.

Myn Zoons geluk en moed zyn beide al even groot.
Zyn eer bemin ik, maar ik schroom niet voor zyn dood.
Gy zult hem dan niet wel beschermen, voor het ander,
Daar ben ik borg voor; maar op dat wy dan malkander
Te recht verstaan, zo maak van zyn belang toch niet
Het uwe. wederstreef niet meêr, want het geschied....

ALFONZUS.

'k Ben lang genoeg met dit verward gesprek bedroogen.
'k Verbaas me, o Grysaards, daar ik gansch geen mededoogen
In vinden kan, dat gy zo koel zyt, gy geloofd
Vergeefs, dat ik wil van dat Voorwerp zyn beroofd,
Gansch niet, 'k zal volgen van naby....

ASTOLFUS.

Al dit u trachten
Is vruchteloos, verban dit toch uit uw gedachten.
Wy blyven by u, en wy zullen....

ALFONZUS.

Ik zal zien
Wat uitſlag dat gy ons vertoond; maar 'k zweer, indien
Gy 't Voorwerp, dat ik eiſch, niet weder komt te geeven,
Dat gy het met de dood vergelden zult; gedreeven
Door raazernyen, zoek ik iemand, daar 'k my aan
Kan wreeken, om de hoon die my werd aangedaan.
Volg my, Verrader, 'k zal op u het eerſt beginnen.

KRISPYN.

'k Wil dat wel miſſen. *tot Aſtolfus.* Ach! myn Meeſter
miſt zyn zinnen;
Wat gaat my aan! de Droes vaart in uw Tovery,
Die my geduuriglyk gebragt heeft in de ly.

Einde van 't derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

IZABELLE, KATRYN.

IZABELLE.

IK ben ontsteld, en kan my naauwelyks bedwingen.
Gy zegt dat Edelhert....

KATRYN.

Om Fred'rik te bespringen
Is uitgereeden. ik geloof, hun hevig bloed
Zal hen doen vechten als uitzinnig en verwoed.
De Grysaards, alzo wreed als zonder mededoogen,
Die hebben beiden haar verlaaten.

IZABELLE.

'k Ben bedroogen
Door Edelhert, die 'k in den Hof verwachte, daar
Hy komen zou, gelyk myn hoop was, en alwaar,
Gantsch weezende onbewust wat my was wedervaaren,
Hy my een zaak van groot gewigt zoude openbaaren.
Maar 'k zie dat hy verraad myn openhertigheid,
Dat hy zyn opzet my vermomd, en my misleid.
Dat ik me ontstel, Katryn, heb ik daar toe geen reden,
Dewyl de Ondankbare wil stellen meêr te vreden
Zyn edelmoedigheid dan myn getrouwe min?

KATRYN.

Licht in dit oogenblik.... maar 'k zie Astolf treed in
Den Hof, hy naderd ons, indien het mag geschieden,
Laat my van hier gaan, om alle achterdocht te ontvlieden.

TWEEDE TOONEEL.

ASTOLFUS, IZABELLE.

ASTOLFUS.

WAt reden is't dat u myn komst vergramd, Mevrouw?
Dit docht ik nooit dat ik uw haat verdienen zou,
Daar

Daar ik myn zorg besteede om uw verdriet te stelpen.

IZABELLE.

Zulks doed gy wonderlyk, myn Heer, gy wilt my helpen,
Maar steld het Voorwerp van myn liefde in groot gevaar,
En gy bezorgd myn eer en leeven zegt gy.

ASTOLFUS.

Maar
Ik kom u zeggen....

IZABELLE.

Dat myn Held is omgekomen?

ASTOLFUS.

Neen, maar dat hy niet meêr Alfonzus wraak zal schroo- (mer.

IZABELLE.

Maar, Wreedaard, is hy niet met Fred'rik handgemeen?

ASTOLFUS.

Wie doet die ydele gevoelens u toch smeên?

IZABELLE.

Zyn zy niet uitgegaan in raazerny van zinnen,
Om door haar moed de prys van myne min te winnen?

ASTOLFUS.

Zy gingen uit om na die lauwerkrans te staan,
Maar haare woede kan zeer licht'lyk overgaan,
Hoe! twyffeld gy noch dat myn kunst, die geen gelyken
Ter waereld heeft, voor my zou in de nood bezwyken,
En my niet zoude een streek van wonderlyke kracht
Verschaffen? 'k weet, Mevrouw, dat u myn groote magt
Bekend is, hebt gy niet, terwyl ge in deez' Landsdouwen
Met uw Beminde hebt dus lange u opgehouwen,
Verbaast gestaan, als gy myn wond'ren hebt bemerkt?

IZABELLE.

Uw groot vermoogen doed me ontstellen en versterkt
Noch langs hoe grooter myn vertrouwen, 'k moet gelooven
Dat zy het menschelyk vernuft streefd ver te boven;
Dies ik uw weetenschap gelyk iets godd'lyks acht.

DER-

DERDE TOONEEL.

KRISPYN, ASTOLFUS, IZABELLE.

KRISPYN *ter zyden.*

„ Hier kom ik recht van pas, ik moet eens hooren wat
„ Zy zeggen.

ASTOLFUS *ter zyden.*

„ Na 'k bespeur werd zy zeer licht bedroogen,
„ Want haar voorbaarigheid schynd licht'lyk te gedoogen
„ Dat ik myn list vervolg, en dat zy werd misleid.

tot Izabelle.

Mevrouw, dewyl gy weet hoe ver myn magt zich spreid,
Zal ik u, alles wat ik weeten mag, doen hooren.

KRISPYN *ter zyden.*

„ Nu zal ik al den bras verstaan, laat ik myn ooren
„ Maar open doen.

ASTOLFUS.

Weet, dat myn kunst zo krachtig is
Dat zy 't verstand verwerd, en in verwildernis
De zinnen suis'len doed, door haar begoochelingen:
Zy kan een mensch, die denkt dat wel ziet, duist're dingen
Vertoonen, en op een zeer geestige manier
Verbeeld en vormd zy hem een Voorwerp van zyn vier,
Waar aan hy door de min verknocht is; in gedachten
Waand hy, schoon hy niet ziet, te zien. dit zyn de krachten
Van myn betoovering; wie dat de kloekheid van
Alfonzus tegenstreefd; want als een zinn'loos man
Is zyn verstand verward; ja, 't is zo ver gekoomen,
O hoe belachchelyk zyn spoorelooze droomen!
Dat hy geloofd te zien, als hy uw Minnaar ziet,
Zyn Leonoore.

IZABELLE.

Hoe! die hy, als schelm, verliet,
Die door zyn ontrouw wierd door raazerny gedreeven,
Dat zy, wanhoopend, zich beroofde van het leeven?

ASTOL-

ASTOLFUS.

Die zelfde.

IZABELLE.

Is 't mogelyk! en is hy zo misleid?

ASTOLFUS.

't Is waar, Mevrouw, hy bied hem zyn genegentheid.
Ik wil dat Frederik dus mede zy bedroogen,
Dat, op het oogenblik, wanneer dat hy zal poogen,
Met de alderuiterste verwoedheid, door zyn zwaard,
Zyn Tegenstreever, u behaaglyk en zo waard,
't Hert door te booren, in hem denken zal te aanschouwen
't Beeld van een Juffer, de rampzaligste aller Vrouwen,
'k Wil dat zyn dapperheid, in plaatze dat die staat
Na zulk een leeven, een Ontrouwe tegengaat.

KRISPYN *ter zyden.*

„ Wy zyn vast Gysje. 'k ben niet zonder reên belaaden;
„ Heb ik dit heele spel niet op zyn kop geraaden,
„ Dat dit gespook was? o! myn Meester is een Zot,
„ En ik, na dat ik zie, ben seldrements bedot.

ASTOLFUS.

Ik hoor gerucht hier by, men zou ons wel bespieden?

KRISPYN *vertrekkende.*

„ Laat ik, eer dat hy my ontdekt, 't gevaar ontvlieden.

VIERDE TOONEEL.

ASTOLFUS, IZABELLE.

IZABELLE.

Astolf, 'k heb nimmermeer uw kunst zo groot geacht,
't Verbaasd my 't geen gy my verhaald hebt van uw magt,
'k Heb reden dat ik ducht dat my zulks meê zal treffen.

ASTOLFUS.

Gy zult in 't kort, Mevrouw, begrypen en bezeffen,
Door myn uitwerkzelen, de grootheid van myn doen.
Daar komt Alfonzus by geluk zich herwaarts spoên;

't Zyn

'tZyn zeek're proeven van zyn buitenſpoorigheden,
Dat hy verwilderd van gelaat komt herwaarts treeden.
Zo u zyn dwaaling niet mishaagd, Mevrouw, zal hy
U reden geeven tot vermaak.

VYFDE TOONEEL.

ALFONZUS, ASTOLFUS, IZABELLE.

ALFONZUS.

Zeg, houd men my
Hier opgeſlooten, dat ik hier niet uit kan komen,
En is 't door uw bevel? wat hebt gy voorgenomen,
Aſtolfus? word gy dul, dat ge in uw huis my houd
Gevangen?

ASTOLFUS.

Neen, myn Heer, 't ſchynt dat gy my mistrouwd,
En my betichten wilt, 'k hou niemand hier gevangen
Dan my alleenig, gy zyt vry, gaat gy uw gangen,
Doed dat u welgevalt.

IZABELLE *Alfonzus vaſt houdende.*

Vertoef, hebt gy geen meêr
Meêlyden met my? is myn vreeze aan u, myn Heer,
Zo aangenaam, dat gy die meerder wild vergrooten?
O Wreede! hebt ge op nieuws een nieuwe laag beſlooten
Te leggen tegens die ik aanbid? is 't dan niet
Genoeg dat Frederik, helaas! tot myn verdriet,
Hem na zyn leeven ſtaat? wilt gy noch, kan 't geſchieden!
Hem volgen, om uw hulp dien Wreedaard aan te bieden?

ALFONZUS.

Onmooglyk is 't, Mevrouw, dat gy 't bedrog niet merkt,
Waar wikkeld gy u in, wie is het die u ſterkt
In uwe dwaasheid? 'k zie de min verblind uwe oogen,
't Is maar een Juffer, die gy mind, gy zyt bedroogen.

ASTOLFUS *ter zyden tot Izabelle.*

„Zult gy noch langer aan zyn dwaaling twyff'len.

IZA-

IZABELLE.

„ Neen.
Alfonzus, inderdaad 't zyn ſpoorelooze reên,
't Is al te grof gedwaald. waar zyn, waar zyn uw zinnen
Vervloogen.... maar ik zie dat Frederik treed binnen
Den Hof met Edelhert.

ASTOLFUS.

'k Geef hem u weêr. erken
Myn magt, myn Heer.

ALFONZUS.

'k Beken dat ik gelukkig ben
Door het verand'ren van myn lot.

ZESDE TOONEEL.

FREDERIK, LEONORE, IZABELLE, ALFONZUS, ASTOLFUS.

FREDERIK, *ter zyden*, *tot Leonore.*

„ NEen, wil niet vreezen;
„ Mevrouw, 'k zal zwygen, ik beloove u trou te weezen.

IZABELLE.

'k Herſtel my naauw'lyks van een doodelyke ſchrik.
U wederziende, is 't my ook toegeſtaan, dat ik
Mag hoopen, dat gy zyt ten einde van uw haaten,
En weêr verzoend?

LEONORE.

O ja, zulks is u toegelaaten,
Wy eindigde, Mevrouw, gelukkig ons gevecht,
Die aan ons beider haat de grondſlag heeft gelegt
Van onze vriendſchap; 'k moet de moed van Fred'rik pry-
En om zyn dapperheid hem groot'lyks eer bewyzen; (zen;
De myne nochtans kan hem overtuigen, dat
Hy van te vooren my niet heeft gekend gehad,
Toen hy my meende, door zyn wapens, te overwinnen.
'k Hoef daarom niet te zyn van opgeblaazen zinnen,
Wanneer ik zegge dat ik de alderbraafſte Held

En Overwinnaars zelfs de wetten heb gesteld.
Een Edelmoedige weet ik wel dat zyn glory
Verliest, wanneer hy wil verheffen zyn victory:
Ook als hy doed zyn lof uitschaat'ren van die geen
Welk hy verwonnen heeft, dit 's hem geen roem, o neen!
Myn Medeminnaar, schoon't hem niet tot eer zal strekken,
Want zo hy pryst myn moed, moet hy zyn roem bevlekken,
Is echter schuldig dat hy spreekt tot lof van my.
Zeg dan myn Vriend, wel aan, zeg deeze Schoonheid vry,
Hoe 'k u niet heb alleen, maar zelfs uw haat verwonnen.

FREDERIK.

Wie zou die heusheid zyn Verwinnaar weig'ren konnen,
Hoewel het moeij'lyk is een Schoonheid, die men eerd,
Te moeten zeggen, dat een ander triomfeerd,
Ik durf u zonder dat het zal myn eer verdooven,
Verzekeren, nochtans, hoe dat my streefd te boven
Een Medeminnaar, die veel waarder is in rang;
'k Beken vrymoedig, tot zyn voordeel, zonder dwang,
Dat hy, myns ondanks my niet overwon, 'k betuige,
Dat ik 't voor eer acht dat ik voor zyn wapens buige,
Hoe vaardiger dat is myn nederlaag, hoe dat
Die liever is voor my; ô ja, Mevrouw, ik schat
Het niet voor minder roem zyn daaden en vermoogen
Zo groot'lyks te achten, als uw ziels betooverende oogen,
Zyn edelmoedigheid is met my eens van zin,
Dewyl hy toestaat, dat ik leeve en ook bemin.

IZABELLE *tot Leonore.*

Zoud gy gedoogen....

LEONORE.

Ja, maar nochtans met bedingen
Dat hy de wetten volgt, die men Verwonnelingen
Te vooren schryft.

FREDERIK.

Dat gy met deze Minnaar leefd,
Ik sta 't u toe, wie dat uw ziel betooverd heeft.
Smaak lang 't genot, Mevrouw, dat u zyn min zal geeven.
'k Zal u vernoeginge niet langer tegenstreeven.

IZABELLE.

Licht dat gy noch wel eens veranderde van zin.

LEONORE.

Gedoog hier op, Mevrouw, dat hy u bied zyn min.

IZABELLE.

En dat Alfonzus ook aan my zyn min mag toonen?

LEONORE.

Zyn misdaad kan men niet zo lichtelyk verschoonen.

ALFONZUS.

Mag my de wetten van uw dwang wel zyn bewust.

LEONORE.

Ik wil dat in uw ziel de liefde is uitgebluscht;
Dat gy die ed'le drift der minnevlam zult missen;
Goôn mogt het wezen in uw bloed die uit te wissen!

ALFONZUS.

Zo gy 't gebied ik zal gehoorzaam weezen, maar
Gedoog my dat ik spreek rond uit, en my verklaar.

LEONORE.

Spreek op, maar maak niet dat de schaamte myne kaaken
Om u niet verwd, zie toe, ik zou van gramschap blaaken.

ALFONZUS.

Kan myn eerbiedigheid, Mevrouw, dewyl dat ik
U weder zien mag, door 't verrassend noodbeschik,
In 't leeven, hoon aandoen, als ik u weêr beminne?
Wist dan myn misdaad uit. aanbid'lyke Afgodinne....

LEONORE.

Wat buitenspoorigheid is dit? hoe! meend gy, my
Bespottende, te ontvliên myn toorn en raazerny?

IZABELLE.

Verzet uw gramschap, ik ken de oorzaak van zyn dwaalen.

ALFONZUS.

'k Bedrieg my niet, Mevrouw, o neen! ik ken de straalen,
En 't heerlyk voorwerp van myn eerste vlam; ik moet
U vallen met een hert, dat nedrig is, te voet.

LEONORE.

Houd op, wat doet gy?

IZABELLE.

Dit ontzag moet u behaagen.

ALFONZUS.

Ik voel, van naberouw beklemd, my 't herte knaagen.
Laat ik uw voeten toch omhelzen....

ZEVENDE TOONEEL.

KRISPYN, ALFONZUS, LEONORE, ASTOLFUS, IZABELLE, FREDERIK.

KRISPYN *tot Alfonzus.*

Overal.
Loop ik u zoeken, maar wat doe je, word je mal?
Kund gy u, zonder my, dus treffelyk verweeren?
Recht je op. geloof, myn Heer, dat zy u hier wat scheeren.

ALFONZUS.

Hier geld geen gekkerny, zwyg, Deugeniet, zwyg, Fiel.

KRISPYN.

Zo 'k zwyg is 't zeker dat je gek word, by men ziel.

ALFONZUS.

Gaat u den bek noch, ik geboode u niet te spreeken.....
God'lyke Leonoor, ô wonder die 'k moet smeeken.

KRISPYN.

Myn Heer....

ALFONZUS.

Hoe! Deugeniet, vreesd gy zo min uw Heer?
Wilt gy me dwingen, dat ik u de rug wat smeer?

KRISPYN.

Al zou je me byget zelfs aan uw braadspit rygen,
Zo moet ik zeggen wat ik weet, ik kan niet zwygen.

ALFONZUS.

Wat weet je?

KRISPYN.

Al het geheim, en wat hier om mag gaan.

AL-

ALFONZUS.

Maak kort een eind daar van, wat heb je dan gedaan?

KRISPYN.

'k Heb haar beluisterd in dat hoekje.

ASTOLFUS.

Men moet weeten

Waar meê men ons beticht.

LEONORE.

De kaerel is bezeeten.

KRISPYN.

Myn Meester, Heer, die zal het weeten, maar gy niet.

ASTOLFUS.

Wat gek is dit!

KRISPYN.

Gy zyt zo fno; maar gy, die ziet
Zo zuinig, ik meen u, myn Heertje, die een meisje
Zo wel gelykt, ik meen kon men jou eens een reisje,
Versta je wel... versta... je zoud niet zyn zo plat
Als gy wel schynd, met drie vier woorden...

LEONORE *tot Alfonzus.*

Ga, maak dat
Hy my in rust laat.

ALFONZUS.

'k Bid, wil na myn klagten hooren.

LEONORE *vertrekkende.*

Neen, neen.

IZABELLE *vertrekkende.*

Ik vrees uw kwaal werd erger als te vooren,
Alfonzus.

ALFONZUS.

'k Vrees dat gy zult minder zyn dan ik
Te vreên, Mevrouw, in dit zo zeldzaam noodbeschik.

tot Frederik.

Maar wat belang, myn Vriend, doed u voor my zo veinzen.
Gy kend myn Leonoor?

FREDERIK.

Ik wenschte myn gepeinzen

Voor u te ontsluiten, maar ik kan niet, wyl myn pligt
My myn Verwinnaar noopt te houden in 't gezigt.

ACHTSTE TOONEEL.

ALFONZUS, KRISPYN.

ALFONZUS.
WEl nu, nu zyn we alleen, wat hebje my te zeggen?
KRISPYN.
Myn Heer, ik zalje dat zo fyntjes uit gaan leggen,
Dat gy verstomd zult staan; weet dan dat ik niet ben
Een lompen Vlegel van een Knecht, maar een die ken
De Droes bedriegen, zo gy wilt, 'k zal 't u doen hooren.
ALFONZUS.
Moet gy my altyd met uw zotteklap verstooren?
KRISPYN.
Ik weet wel wat ik zeg.
ALFONZUS.
Ik wat gy denkt; maar als
Gy my van Tovery spreekt, breek ik u den hals.
KRISPYN.
Zo 'k, zonder achterdocht, my liet een woord ontsnappen,
Zou 'k moeten sterven?
ALFONZUS.
Ja, 'k gedoog geen zotteklappen,
'k Zal u vermoorden zo gy 't doed, spreek nu, wel aan.
KRISPYN.
'k Ben stom, ik weet je niet te zeggen, 'k heb gedaan.
ALFONZUS.
Meend gy dan dat myn toorn met zwygen is te breeken?
KRISPYN.
Neen, spaar myn leeven, ik word raazend om te spreeken.

AL-

ALFONZUS.

Nu moet ik u vooral vermoorden.

KRISPYN.

Echter zal

Ik spreeken, 't zy dan dood of leevend, niemendal,
Het scheeld me langer niet;'k moet u te kennen geeven ....

ALFONZUS.

Wat, Deugeniet, dat gy my hoond?

KRISPYN.

Neen, by me leeven

Niet, maar ik zal, myn Heer, u hooren doen een praat,
Dat ik geluisterd heb van 't geen hier ommegaat.

ALFONZUS.

Wat was dat? zeg het my, en haast u.

KRISPYN.

Ik vertelle

Een waare Story; hoe Astolfus Izabelle
Dit zei, myn Heer; *weet dat myn kunst zo krachtig is,*
Dat zy 't verstand verward, en in verwildernis
De zinnen suis'len doed door haar begoochelingen,
En, zeid hy, *die wel ziet, die kan ik duist're dingen*
Vertoonen, zeid hy, *op een geestige manier,*
Zo, zeid hy, *vormd zy hem een voorwerp van zyn vier,*
Waar aan hy door de min verknocht is; in gedachten,
Zo zal hy zien, dat hy niet ziet, deur Toverkrachten.
Dit 's nu zyn eigenste verhaal; en, zeid hy voort,
Alfonzus zinnen loopen speulen. met een woord,
Gy, nevens Frederik, zyt by te gaar bedroogen,
Dewyl gy Leonoor meend beide voor uw oogen
Te aanschouwen, zo wanneer ge uw medeminnaar ziet.
Dus is het, Heer, dat hem deez' Ridder, in 't verschiet,
Gelyk een Vrouw....

ALFONZUS.

Houd op, Onweetende, die oordeel

Noch kennis heeft.

KRISPYN.

'k Bedien my nochtans van dat voordeel,

Nu gy my niet geloofd, dat ik den Hemel tot
Getuige neem; en is 't, dat gy daar ook meê spot,
Zo zal ik doen een eed, die my moet doen gelooven,
Die Duivels schrik'lyk is; ik zweer u dan, daar boven,
By al de vrees, die gy geduurig my verwekt.

ALFONZUS.

Uw Guitenstukken, Schelm, zyn my heel wel ontdekt,
Men heeft u omgekogt, maar 'k zweer het zal u rouwen.

KRISPYN.

Gy doed my ongelyk my trouw verdacht te houwen,
'k Ben wel een schytebroek, dat weet ik, 'k zeg 't recht uit,
Maar trouw, dat zweer ik....

ALFONZUS.

Kund gy loochenen, Schavuit,
Uw schelmstuk, en dat gy my zoekt wat voor te liegen?
Verraader, tracht ge uw Heer te hoonen, te bedriegen;
'k Zweer, gy zult sterven, ik beloove u dat, ik zal....

KRISPYN.

Ik scheld je kwyt, myn Heer, beloof me niemendal.

ALFONZUS.

Gy zult met praatjes my myn gramschap niet verhind'ren,
Dan schuld bekennende, zo kund gy die vermind'ren;
Bereid u dan dat gy my haastelyk verlicht,
En pas wel op dat gy my geeft een goed bericht
Van 't geen hier omgaat, of geloofd dat gy zult sneeven,
En dat deez' dag zal zyn de laatste van uw leeven.

NEGENDE TOONEEL.

KRISPYN *allen.*

DEez' dag myn laatste dag, wat heb ik dan gedaan?
Wanneer ik Tovenaars beluister, kan dat schaân?
Is dat zo kwaad? nochtans zo moet ik 'er om sterven,
Of, om genaade van myn Heerschop te verwerven,
Zo moet ik maaken dat ik hem oprecht vertel
Wat dat hier omgaat, 't is onmoog'lyk, evenwel
Zo moet ik; want de dood komt my mismaakt te vooren,
Zo 'k om de Tovery zal moeten gaan verlooren;
Zal ik een duivel van een spul aanrechten als verwoed,
Op dat ze dan verzwind ten kosten van myn bloed.

Einde van 't vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ASTOLFUS, KATRYN.

ASTOLFUS.

DOed gy dat ik u zeg ....

KATRYN.

'K moest myn Meestres belooven,
Gy waard 'er by, dat ik zouw zwygen:

ASTOLFUS.

Wil gelooven
Dat gy haar kwaalyk diend zo gy gehoorzaam zyt,
En dat het waarlyk met haar belangen stryd
Zo gy haar niet verraad, gy ziet zelfs voor uw oogen
Dat haare ziel is om Alfonzus leed bewoogen,
En dat zyn wroeging heeft haar raazerny gestild;
Maar wild gy weeten waar 't alleenig aan verschild!
De Liefde wil zy met die eernaam niet beschenken
Als haar verwinnaar, en zy neemd het in bedenken,
Dat licht een overschot van opgeblaazentheid
Diep in Alfonzus hart en ziel verborgen leid,
Die zo zy was bekend zich weder mogt verklaaren,
En om zyn trouwloosheid schroomd zy zich te openbaaren;
Want zich ontdekkende zo meend zy, dat hy zouw
Een hoop vermengen met zyn wroeging en berouw.
Spreek gy nochtans, gy zult haar gansch'lyk niet mishaagen,
'k Verzeker u: de min die hoord men zomtyds klaagen
Dat men haar alteveel gehoorzaamd; zo wanneer
Men haar gemeenzaamheid belet, is zy nooit meêr
Vernoegder en te vreên, dan dat zy werd verraaden.

KATRYN.

Indiën gy instaat dat ik in geen ongenaaden
Zal vallen, zal ik 't doen ... daar is Krispyn.

TWEE-

TWEEDE TOONEEL.

KRISPYN, ASTOLFUS, KATRYN.

ASTOLFUS.

Schavuit,
Wat zoekt gy hier?

KRISPYN.

Misschien zo zoek ik u.

ASTOLFUS.

O Guit!
'k Vertrouw dat gy hier weêr; als een Spion komt waaren.

KRISPYN.

Neen by dat ambacht ben ik gans niet wel gevaaren,
'k Bemoei me 'er niet meêr meê; maar wat hier om mag
Kom ik zo eerlyk, als ik kan, van u verstaan, (gaan,
Ik kom ook om weêrom in uwe gunst te raaken,
Wil, uit meedogendheid, my toch zo waardig maaken
Dat ik mag beter van u onderweezen zyn.

ASTOLFUS.

Zints wanneer wierd gy zo nieuwsgierig? zeg, Krispyn?

KRISPYN.

'k Zoek zelden na wat nieuws, maar nu is 't zo geschapen,
Dat ik voorzeker met geen heele huit ga slaapen,
Indien ik my van 't nieuws ter deeg niet onderregt,
Daar 's geen verstand, hoe groot, dat uwe kunst niet slegt
Kan maaken en verward, hoewel ik het moet liegen,
Myn Meester die geloofd dat ik hem wil bedriegen,
Als ik de waarheid spreek; zyn dolheid is zo groot,
Dat, zo ik niets verneem, ben ik zo goed als dood.

ASTOLFUS.

Gy kund u troosten.

KRISPYN.

Ach! wat gunst zal ik ontfangen?
Wat middel is hier toe?

ASTOLFUS.

Al zouw hy u doen hangen,
Ja doodslaan, evenwel zult gy niets weeten, neen!
Uw heer zal my op u noch wreeken.

KRISPYN.

'k Ben te Vreên,
Ik zal dan sterven.

ASTOLFUS.

Ga sterf maar, dat 's myn behaagen,
Zo 'k om u leeven had gewenst, 'k zouw 't nu beklaagen,

KRISPYN.

Jouw Duiveljaager, jouw vervloekte Tovenaar,
Mogt ik u aan een paal zien branden?

ASTOLFUS *zich omkerende*

Wacht u maar,
'k Zal u nog hangen zien, myn kunst wil 't u voorspellen.

KRISPYN.

't Is waard dat een Proffeet aan my dit komt vertellen.

DERDE TOONEEL.

KRISPYN, KATRYN.

KRISPYN.

HEbt gy 't onthaal gezien, Katryn! wat onbescheid.

KATRYN.

Uw lot is, na ik zie, niet kwalyk uitgeleid.

KRISPYN.

Zouw my dan 't hangen zo wel passen, zeg me Kaatje?
Maar evenwel 'k ben noch ontroerd, myn lieve maatje,
Dat gy hier zyt; ik docht dat gy al riba waard,
En dat ge thuis zat in het hoekje van je haart.

KATRYN.

U ziende in groot gevaar van zo een sprong te springen,
Kon ik zo haastig niet vertrekken.

KRISPYN.

Watte dingen!

'k Ben u daar groot'lyks voor verpligt, en om u daar
Verzeek'ring van te doen, ontzie ik geen gevaar,
Dat ik u kus, wat lot my zelfs mag over komen.

KATRYN.

Hoe ſchuuwd gy my niet? ſta.

KRISPYN.

Neen, 'k ben nu buiten ſchroomen.
Ik wilje omhelzen.

KATRYN.

Wel het is wat ongemeens,
Gy word heel onverſaagd.

KRISPYN.

Ten minſte waagd men 't eens.
Hoe langer ik u zie, hoe meêr, ſchoon lief gepreezen,
Dat ik gemoedigd werd van u gekuſt te weezen.
De min heeft al myn vrees verbannen, 't is gedaan,
Myn lieve Kaatje, kom je moet'er nu eens aan;
Ik vlei my dat ik u heb weeten te bekooren,
Dat gy 't zouw toeſtaan in uw armen my te ſmooren.

KATRYN.

Gy kund u daar van wel verzeekren; maar gy moet
My zeggen waarom dat uw heer zo is verwoed
Op u; zyt gy verdacht by hem?

KRISPYN.

Ik kan 't niet weten
Wat hy geloofd; maar hy word raazend en bezeeten:
Myn hals te breeken is het minſte dreigement
Dat hy me doet, het is en Duivel van een Vent.
Ik, ik ben de oorzaak dat hy dwaald, dat 's hem gebleeken.
'k Weet niet wat Tovery dat ik tot hulp zal ſmeeken;
Maar nu 'k gelukkig u ontmoet, dunkt my zouw 't gaan,
Dat gy hem 't tegendeel verzekerde.

KATRYN.

Ik neem 't aan,
'k Zal hem de ganſche zaak zo duidelyk verklaaren,
Dat hem geen ramp meêr na deez' tyd zal wedervaaren.

KRIS-

KRISPYN.

Dan zulje wel doen.

KATRYN.

Stel uw hart gerust.

KRISPYN.

Voor al

Zo zeg hem dat het is door Tovery, hy zal
Het niet gelooven, en dat is alleen de reeden
Waarom ik dol word, en geduurig ben te onvreeden,
Te moeten zien, hoe meer hy inbeeld wys te zyn,
Dat hy een Gek is, en noch zotter word, Katryn.

KATRYN.

'k Zal hem doen kennen....

KRISPYN.

Maar bevryd me toch voor slaagen.

KATRYN.

Voor uw gebeente zal ik maaken zorg te draagen,
En dat uw heer uw rug met duizend slaagen smeerd
In plaats van honderd, dat 's zo veel als of je leerd
Multipliceeren.

KRISPYN.

Dat je nouw de Droes mag haalen,
Karonje, 'k zalje dat met vuisten weêr betaalen,
Die zullen u myn som doen divideeren, Zwyn,
Bega die zotheid maar....

KATRYN.

Uw Meester komt.

VIERDE TOONEEL.

ALFONZUS, KATRYN, KRISPYN,

ALFONZUS.

Katryn,
Wat is myn blydschap groot, dewyle ik u hier vinde
Ben ik van myn geluk verzekerd? myn Beminde

Leefd

Leefd immers? en helaas! wil deze Schoone noch,
Om zich te wreeken van myn trouweloos bedrog,
Vermomd zyn? veins niet meêr.

KATRYN.

Ik ben verpligt te zwygen.
Maar in vertrouwen zal ik u uw wensch doen krygen,
En alles zeggen,

KRISPYN.

Ja, myn heer, nu zo terstond
Zult gy verstaan, hoe 'k u nooit voorloog, uit haar Mond,
Dat gy betoverd zyt.

ALFONZUS,

Uw buiten spoorigheden
Zyn niet te dulden, dat ik langer niet een reden
Meêr van u hoor.

KRISPYN, *ter zyden*, *tot Katryn.*

„ Doet hem maar haastlyk zien, dat hy
„ zelfs gek is. Maar, myn heer, met uw verlof, zult gy
Katryn gelooven?

ALFONZUS.

Ja. wil my te kennen geeven,
Ei! veins niet, is het waar, is Leonore in 't leeven?

KATRYN.

Ja Leonore leefd, en schoon ik had beloofd.
Te zwygen....

KRISPYN.

Weg, zottin, wat sla je al uit je hoofd?

KATRYN.

De waarheid, en dat gy verdiend een dracht van slaagen
Te hebben.

ALFONZUS.

Ach! Katryn, met welk een groot behaagen
Hoor ik u spreeken. vreemd en ô bekoorlyk lot!

KRISPYN.

Zy scheerd u onbeschaamd, en houwd u voor de zot,
Myn heer; geloof haar niet.

ALFONZUS.

Durfd gy geduurig, Rekel. . . .

KATRYN.

Hy zoekt omweegjes, want nu zit hy in de pekel,
Hy weet dat hy me ſtraks beloofde, dat hy zou
U ontrouw weezen, en tot dienſt zyn van Mevrouw,
En dat hy plomp'lyk u zou trachten wys te maaken,
Dat gy betoverd waard.

KRISPYN.

Wat onbeſchaamder kaaken!
Jou Heks.

KATRYN.

Hy is in 't naauw.

ALFONZUS.

Verrader, nu wel aan . . . .

KRISPYN.

Durfd gy dat zeggen dat ik heb myn Heer verraân?

KATRYN.

Zwyg om je voordeel, wil me niet balloorig maaken,
't Is toch onmogelyk dat gy het kend miszaaken,
Daar 's noch al meêr; heb ik u alles niet gezeid? . . .

KRISPYN.

Wat, Duiveljaagſter?

KATRYN.

Dat men met behendigheid
Mevrouw hier heeft gevoerd kort na zy wierd gedreeven,
Door haar oploopentheid, dat zy zich zelfs het leeven
Zogt te beneemen; en dat men terwyle in Stad
Haar dood verſpreide; 'k heb u ook gezegt, hoe dat
Aſtolfus door zyn zorg haar leeven heeft behouwen,
Dat zy geneezen, en, verzaakend' 't kleed der Vrouwen,
Door haare wraak vervoerd, na Bruſſel trok, daar zy,
Vermomd in mans gewaad, bragt in haar ſlaaverny
Vrouw Izabel, die zich liet ſchaaken en bedriegen
Van myn Meeſtres.

KRISPYN.

Hoe kan dat Varken daar ſtaan liegen,

Hebt

Hebt gy me dat gezeid?

KATRYN.

Ja vry wat anders, Vriend,
Gy hebt u mooitjes met gereede munt bediend,
Uw trouw is omgekocht, die 'k anders niet kon krygen.

KRISPYN.

't Is valsch, myn Heer, en schoon ik ben verpligt te zwygen,
Zo moet ik echter dit noch zeggen, dat het waar
En zeker is dat nu de Duivel spreekt uit haar.

ALFONZUS.

Zwyg, zwyg, Verraader, eer ik straf uw zotternijen.
Katryn, zeg my oprecht, ei! wil my eens verblijen.
Kan ik eerbiediglyk de fierheid van haar hert
Verwinnen?

KATRYN.

Schoon dat haar beleediging u smert,
Houd echter aan, hoewel men zelden zulke daaden,
Als gy gepleegd hebt, uit zal wisschen door genaaden.
Maar een bekoorelyk misdaadiger geniet
Zulks eind'lyk. zyn berouw, vol knaaging en verdriet,
Is zo aanvallig, en van zulk een groot vermoogen,
Dat hy op ver na zo behaaglyk in haar oogen
Niet weezen zou, als hy onschuldig was.

ALFONZUS.

Uw raad
Die zal ik volgen, en, schoon dat ik werd versmaad,
Zal my de hoop nochtans daar door niet zyn benomen;
Ik zal niet opstaan voor....

KATRYN.

Ik zie haar herwaarts komen.
Dring, zoek haar aan, bestry haar fierheid. Wel, Krispyn,
Wat dunkt u, schynt dit niet onmoogelyk te zyn?
Hoe! vlugt je voor me? ben ik dan noch in uw oogen
Zo zeer verschrik'lyk?

KRISPYN.

Als de Duivel, ongeloogen,
Noch vry wat slimmer, kom my maar niet nader.

VYFDE TOONEEL.

LEONORE, ALFONZUS, KRISPYN, KATRYN.

ALFONZUS, *naderende Leonore.*

Nu
Is 't veinzen uit. ei! wees niet langer voor my ſchuuw,
Beminnelyke Zon, ge ontdekt u door uw ſtraalen.

LEONORE.

Laſhertige, wat 's dit, volhard gy noch te dwaalen?
Val my niet laſtig, 'k zeg houd op, verg my niet meêr.

ALFONZUS.

'k Zal u geen overlaſt aandoen, gun my maar de eer
Dat ik mag ſpreeken, 't is myn wenſchen dat ik hoore,
En niet meer twyffel dat gy leefd, myn Leonore.
Ik zal niet weigeren, zo 't ſtrekt tot uw vermaak,
Dat ik u dien tot een ſlachtoffer van uw wraak,
Daar ge edelmoedig u aan over hebt gegeeven.
Gebiê ſlechs over my, Mevrouw, en ook myn leeven:
Maar is 't uw wille dat ik dat door vreugd raak kwyt,
Gun my 't geluk te zien dat gy noch leevend zyt,
En, tot verzachting van myn noodlots ongelukken,
Zo ſta my toe, wanneer de dood my komt te ontrukken
Het leeven, dat ik vol van vreugde zonder pyn
Mag weeten, dat ik dan zal minder ſchuldig zyn;
Dat myn verraadery niet heeft in 't graf doen daalen
De Schoonſte die men met gedachten af kan maalen;
Vertoon u dan aan myn gezigt; maar dat my ſla
De blikſem van genade en niet van ongenaâ.
Dus zal ik voor myn dood vervuld zien myne wenſchen;
Ja, eind'lyk ſterven de gelukkigſte aller menſchen.

KATRYN.

Gy zyt ontdekt, Mevrouw, Aſtolf gaf my bevel,
Hy is myn borg zo gy op my vergramd zyt.

LEONORE.

Wel,

Wel nu, Verraader, 'k ben ontdekt; en myne kaaken
Behoeven niet van schaamt te bloozen of te blaaken,
Nu ik gewrooken ben. Lafhartig Minnaar, en
Onwaardig myne gunst, ik leef noch, ja, ik ben,
'k Ben Leonore, die gy hoonde en dorst versmaaden,
Die u bemind heeft, maar gy trouwloos hebt verraaden,
Die u, o Hemel! is 't geloof'lyk! heeft zo zeer
Bemind, tot nadeel zelfs van haare deugd en eer;
Die na haar leeven, dat zy aan de grootste schanden
Der waereld offerde, gestaan heeft, en haar handen
Daar tegens schuldig heeft gewapend; maar weet, dat
Den Hemel, die haar heeft zo zeer bewaard gehad,
Haar van de misdaad van uw liefde toe te draagen
Ook heeft bevryd. wanneer myn oogen nu weêr zagen
En 't licht beschouwde, zag ik ook myn vlam verdoofd,
En toen 'k herleefde was ik van de min beroofd.
Ondankb're! ik leef noch, ja, gy ziet my voor uw oogen,
Maar myne tederheid tot u die is vervloogen.
Myn zorg alleen is om u hinderlyk te zyn,
En dat ik hier vermomd voor uw gezigt verschyn,
Is dat ik my van u des te edelder zou wreeken,
Verbaas u vry, en sta verwonderd om de streeken
Der Min; schoone Izabel, die gy aanbidlyk dacht
Te weezen, die gy meêr dan my hebt schoon geächt,
Mind my nochtans daarom, en veinsd niet u te haaten,
Te worden trouw'loos, en in 't einde u te verlaaten;
Maar de onderneeming steld alleenig my te vreên,
Als ik maar de eer geniet, werp ik de vruchten heen;
Ga, en herwin haar die uw hert had uitgeleezen;
'k Laat u de hoop van haar weêrom bemind te weezen,
Ik schenk ze u wederom, ontfang haar van myn hand,
Tot teken van myn haat, 'k ontslaak haar minnebrand,
Uw beider min zal my niet hind'ren, moet gy weeten,
En zie my nooit weêrom, zo gy my kund vergeeten.

ALFONZUS.

Helaas! hoe billyk. maar wat is uw haat ook straf,
Die my rampzalig maakt, en in het naare graf

Zal sleepen, 'k zal hier van den droeven uitslag wachten,
En aanzien: maar nochtans zal ik 't geschenk niet achten,
Die uwe haat my doed, hoewel dat ik beken,
Dat ik uw schoonheid heb veracht, en schuldig ben,
Dat ik u trouweloos en schendig heb verraaden,
Dat ik, in plaatze van te smeeken om genaaden,
Op nieuws my schuldig maak door myn stoutmoedigheid,
En onbedachtelyk voor myne misdaad pleit,
Als of ik schuldeloos niet eens was straffens waardig,
Daar 't immers schande is zo ik my daar van rechtvaardig.
Gedoog, gedoog, dewyl uw fierheid my trotszeerd
In myne ketenen, dat uwe slaaf begeerd,
Zo ik als noch de naam ben waardig om te draagen,
Zyn misdaad, voor u neêrgeboogen, te beklaagen
Al zuchtende; en alom myn snô verradery
Te ontdekken; maar indien 't voor u berisp'lyk zy,
't Geen ik vermeet'lyk u te kennen kom te geeven,
Zal ik bevorderen het einde van myn leeven,
Dewyl uw straf heid my besluiten doed....

LEONORE.

'k Begeer
Uw dood niet.... Hemel! 'k zie myn Vader.

ZESDE TOONEEL.

ANZELMUS, ASTOLFUS, LEONORE,
ALFONZUS, KRISPYN, KATRYN.

LEONORE *tot Anzelmus.*

Ach! myn Heer!
'k Vind my verraaden en van alle kant besprongen,
'k Zie my genoodperst, en, myns ondanks, my gedwongen,
Dat ik bekennen moet dat onze veinzing is
Onnut en krachteloos.

ANZELMUS.

Staak uwe droeffenis.
Nu is 't, nu is 't aan my die bitt're hoon te wreeken,
Laat

Laat my begaan. Wel nu, Ontrouwe, durft gy ſpreeken?
Trouwlooze, die de glans van myn geſlacht verdoofd,
En door 't verſmaaden van myn Kind myn eer beroofd,
Geëacht, en wil u voor een gramme Vader wachten.

LEONORE.

Laat de edelmoedigheid ons leeren hem verachten.

ANZELMUS.

Zyt ge onrechtvaardiglyk van hem verlaaten, moet
Deze arm rechtvaardiglyk hem ſtraffen, en zyn bloed
Doen ſtroomen, of dat hy zich in die zachte banden
Begeefd als Bruidegom met u.

LEONORE.

Voor zulke ſchanden
Hoed my den Hemel. hoe! de Ondankb're zou het doen
Alleenig op dat hy zyn leeven zou behoên.
Zou hy niet meenen zo hy met my kwam te trouwen,
Dat hy geſtraft was nu zyn hert reets komt te brouwen
Een andere aanſlag.

ALFONZUS.

Zeg, Mevrouw, veel liever, dat
Myn leedsbetuiging op uw herte heeft geen vat,
Dat ge onbeweeglyk zyt, voor myn berouw afſchuuwlyk,
Ja, dat ge een afſchrik hebt van my en van ons huuwlyk:
Gy wilt my van dat groot geluk berooven, en
Ik moet het toeſtaan dat ik ſtraffens waardig ben;
Kom, wreek u door myn dood, doorſtoot my, ed'le Vader,
Daar is myn boezem, daar is 't hert van een Verrader,
Daar ge u op kund voldoen; myn eerbiede is zo groot
Voor u, als 't Voorwerp, dat het licht door u genoot,
Van my bemind kan zyn, ik zal my niet verweeren,
Ik zou een misdaad....

LEONORE.

O! hoe weet gy te overheeren
De fierheid zelve, ja, het hoogſt verheven hert.

ASTOLFUS.

Indien in 's Minnaars ziel weêrom herbooren werd
De aloude vlam, wie zou niet zwichten?

ALFONZUS.

Zal ik derven
Uw min, Mevrouw, ſpreek uit myn vonnis, moet ik ſter-
(ven?

LEONORE.

Ik wil, Ondankb're, dat ik ſchroom te zeggen.

ALFONZUS.

Goôn!
Gy wilt myn liefde dan noch toetzen?

LEONORE.

Neen, 'k verſchoon
Uw miſdaad, al myn zorg laat zich alleen beſteeden
Tot uw behoudenis.

ALFONZUS.

Wat ben ik, om die reeden,
Aan u verpligt.

LEONORE.

Staakt uw geſprek, daar 's Izabel
Men geeft haar myn geval te kennen.

LAATSTE TOONEEL.

IZABELLE, FREDERIK, LEONORE, ALFONZUS, ASTOLFUS, ANZELMUS, KRISPYN, KATRYN.

IZABELLE.

Mag ik wel
't Aanbrengen dat myn ruſt en vreugde komt verſtooren
Gelooven? is het waar het geene ik kom te hooren?
't Is my van Frederik verzekerd waar te zyn,
Dat gy zyt Leonore in een vermomde ſchyn;
Ik twyffel of 't niet wel de waarheid is met reden
't Geen hy beveſtigd heeft met diergeſwooren eeden.

LEONORE.

Zyt daar niet langer om bekommerd, maar verlaat
Uw twyffeling, ô ja! 'k ben 't voorwerp van uw haat,
En Leonore, die zich aan u komt te ontdekken,

Zal anders niet dan uwe gramſchap op zich trekken.

IZABELLE.

My zo beleedigen en ſtellen my ten toon
Aan al de waereld, en is dat uw hemels ſchoon?
Bedriegſter, die my zo veel traanen zou doen ſpaaren.

ASTOLFUS.

Een beter voorwerp heb ik voor u om te paaren;
Ik offer Fred'rik u, als Bruigom, op, zyn min
Die is volmaakt, en, zo 't uw wil is en uw zin,
Verblyfd hier in myn huis zo lang tot ik uw zaaken
En mingevallen heb aan 't Hof bekend doen maaken;
Terwyl ik yder met zyn vrinden weêr verzoen.

FREDERIK.

Ik onderneem, Mevrouw, met glory, zulks te doen,
Zo myn getrouwe vlam uw ziel maar kan ontſteken,
En my mag vleijen dat ik eenmaal zal verbreeken
Uw wreedheid tegens my.

LEONORE

Indien gy hem verkieſt
En aanneemd in myn plaats, Mevrouwe, zo verlieſt
Gy niets, hy is u waard

IZABELLE.

In ongunſt van myn vrinden
Vervallen, moet ik my nu wel aan hem verbinden,
Zo hy geen afkeer heeft gekreegen, nu hy my
Dus onſtantvaſtig heeft gezien.

FREDERIK.

Dewyl dat gy
My hebt gelukkig tot uw liefden aangenoomen
Min ik uw misſlag.

ASTOLFUS.

Nu ik u van zo veel ſchroomen
Bevryd, en voor uw vlam veel hinders heb belet
En weggenoomen, heb ik dan de kunſt niet net
Gevonden dat ik doe Mirakels voor elks oogen?
Daar yder nochtans werd alleen door ſchyn bedroogen,
En acht een yder my gelyk Kriſpyn, zie daar,

'k Werd

'k Werd met 'er tyd genaamd de grooſte tovenaar.

KRISPYN.

Die dat geloofd, myn heer, zal ik voor gekskap achten.

ASTOLFUS.

Gy ziet het dat myn kunſt en al myn toverkrachten
Niet dan natuurlyk zyn.

KRISPYN.

'tIs waar uw Tovery
Is zonder Tovery, dit is 't alleen, dat gy
Verduiveld liegen kend.

ALFONZUS.

Ik zal uw zotheid ſtraffen.

KRISPYN.

Daar toe zo kund gy my een ſchoone gard verſchaffen
Kaſtyd me dat ik met Katryntje trouwen moet.

KATRYN.

'k Ben maar een Duivelin, zie voor u wat gy doed.

KRISPYN.

Gy zyt het noch niet, maar 't kon zyn, myn uitgeleezen
En lieve Kaatje, dat gy het in 't kort zoud weezen;
Want, zo als 't ſpreekwoord zeid, elk wacht hem voor dat Kruis
Die trouwd een boos wyf haald een Duivelin in huis.

Einde van 't vyfde Bedryf.